

Κόνιτσα

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ — ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1968

ΑΡ. 78 — 80

"ΚΟΝΙΤΣΑ"
ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΡΩΝ 2
ΑΘΗΝΑΙ

ὅποιοι εἶναι
κοὺς πόρους,
μας εἶναι
νόμιμα πρὸς
τὴν Ἐπαρχίαν
ἀκρὰν ἡμῶν,
Θεσσαλονίκη
λοῦμεν ἅπαν-
τον τοῦτο τῆς
τοῦ τοῦ ἀνέ-
σχυματος, εἴτε
μη.

ΚΡΟΥΣΚΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Κόνιτσα

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Εκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ: Βύσσης καὶ Καίρη 2 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐξωτερικοῦ : Δρ. 100 — Κοινοτήτων : Δρχ. 150 — Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 8
τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς Κονίτσης δρχ. 75

Διευθυντής : ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ, Ἀγίας Ζώνης 48—Ἀθῆναι

ὑπογραφείου: Κ. Ἀθανασίου, Ἀριστοφάνους 9 — Περιστέρι

Ἀνταποκριτὴς ἐν Κονίτσει: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Ἐκπαιδευτικὸς ἐν Ἰωαννίνοις: ΑΡ. ΠΥΡΡΟΣ δικηγόρος, ὁδὸς Μπότσαρη τηλ. 654

» ἐν Θεσ)νίκῃ: Κ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ἰατρός, ὁδὸς Ἰκτίνου 4, τηλ. 78.949

Ἐμβάσματα: ΔΗΜ.ΜΗΛΙΓΚΟΝ, Λεωφ. Ἀλεξάνδρας 83 (Τομεὺς 702)

Ἀλληλογραφία : ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΝ Ἀγίας Ζώνης 48 — Ἀθῆναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΚΩΝ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ	: Τὸ Γηροκομεῖον Κονίτσης
+ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΟΝΙΤΣΗΣ	: Διὰ τὸ Γηροκομεῖον Κονίτσης
Δ. Σ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ	: Ἑκκλησις καὶ Εὐχαὶ
ΕΥΡ. ΣΟΥΡΛΑ	: Ἑγγραφα τῆς Κοινότητος Λισκάτσι.
ΓΙΑΝ. Λ.	: Παζαριοῦ ἀνατομή.
Χ. ΓΚΟΥΤΟΥ	: Εὐρωπαϊκὸς χορὸς στὸ Γανναδιό.
Σ. ΓΚΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ	: Ρουμανικὴ προπαγάνδα
Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας	: Νέα ἀπ' τὴν πατρίδα.

Διὰ τὸ Γηροκομεῖον Κονίτσης

Ἀγαπητοί μου,

Διὰ τῆς παρουσίας μου ἐγκυκλίου ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἀναγγείλω τὸ εὐχάριστον γεγονός, τῆς ἰδρύσεως ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἡμῶν Μητροπόλει καὶ ἐν τῇ Κωμοπόλει τῆς Κονίτσης Ἐκκλησιαστικοῦ Γηροκομεῖου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἡ Θεοτόκος».

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ἰδρύσεώς του ἐν συντομίᾳ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἀφ' ἧς ἐνεθρονίσθημεν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, Μητροπολίτης τῆς ἀκριτικῆς ταύτης περιοχῆς, τῆς τόσον δοκιμασθείσης, μεταξὺ τῶν ἄλλων διεπιστώσαμεν καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἰδρύσεως ἐνὸς ἐκκλησι. Γηροκομεῖου διὰ τὰς δύο Ἐπαρχίας μας, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης. Ἔργον δυσκολώτατον διὰ μίαν πτωχὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν, ὅπως ἡ ἰδική μας. Ἡμεῖς, ὅμως ἐπιστεῦσαμεν, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἐδοθήει εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ μας. Καὶ ἡ ἐπέμβασις τοῦ Θεοῦ ἐξεδηλώθη τόσον σύντομα. Εὐσεβὴς κάτοικος τῆς Κονίτσης, ἡ κυρία Ἑλένη χήρα Μιχ. Πατέρα ἐδώρησεν ἐν Κονίτση οἶκημα παλαιὸν μὲν, ἀλλ' ἀρκετὰ εὐρύχωρον, εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν.

Τὸ ἐν λόγῳ οἶκημα κατόπιν πολλῶν προσπαθειῶν καὶ χάρις εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν καὶ πολλῶν ἄλλων φιланθρωπῶν, ἐπεσκευάσθη καὶ ἤδη ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου ἐτέθη εἰς λειτουργίαν μὲ τοὺς πρῶτους τροφίμους. Εἴμεθα δέδοισι, ὅτι τὸ Γηροκομεῖον μας, εἰς τὸ ὅποιον ἀπροστάτευτοι γέροντες καὶ γερόντισσαι θὰ εὐρίσκουν στέγην, τροφήν, χριστιανικὴν ἀγάπην κ.λ.π. εἰς τὰς δυσμὰς τοῦ βίου των, δὲν δύναται ἄλλως νὰ χαρακτηρισθῇ παρά ὡς ἰδιαιτέρα δωρεὰ καὶ εὐλογία τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀκριτικὴν μας περιοχὴν. Δι' αὐτὸ καὶ εὐχαριστοῦμεν θαυμάσια τὸν καλὸν Θεὸν διὰ τὴν εὐδωσιν τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου ἔργου.

Τὸ Γηροκομεῖον μας, τὸ ὅποιον εἶναι 25 θέσεων, δὲν ἔχει οἰκονομικοὺς πόρους, καθ' ὅτι ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις μας εἶναι πτωχή. Ἐντεῦθεν καὶ ἀπευθυνόμεθα πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς χριστιανοὺς τῆς Ἐπαρχίας μας τοὺς ἐγγύς καὶ τοὺς μακρὰν ἡμῶν, τοὺς ἐν Ἡπείρῳ, Ἀθήναις, Θεσσαλονίκῃ καὶ ἐξωτερικῶ καὶ παρακαλοῦμεν ἅπαντας ὅπως βοηθήσουν τὸ ἔργον τοῦτο τῆς ἰδιαιτέρας των Πατρίδος, ποὺ τοὺς ἀνέθρεψεν, εἴτε ἐκ τοῦ περισσεύματος, εἴτε καὶ ἐκ τοῦ ὑστερήματος ἀκόμη.

Ἡ μικρὰ ἢ ἡ μεγάλη βοήθεια τοῦ καθενὸς θὰ συντελέσῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν καλὴν λειτουργίαν τοῦ Ἰδρύματος σήμερον καὶ εἰς τὴν ἐπέκτασιν αὐτοῦ εἰς τὸ μέλλον.

Εἴμεθα δέδοισι, ὅτι θὰ εὐρωμεν πλήρη ἀνταπόκρισιν ἐκ μέρους ὅλων, ἐντεῦθεν καὶ ἐκφράζομεν πρὸς ὅλους τὰς πλέον θερμὰς εὐχαριστίας τόσον ἡμῶν, ὅσον καὶ τῶν τροφίμων τοῦ Γηροκομεῖου μας.

Εὐχόμενοι δὲ ἐγκαρδίως, ὅπως ὁ Κύριος εὐλογῇ ὑμᾶς καὶ τὰς οἰκογενείας ὑμῶν πλουσίως,

Διατελοῦμε μετ' εὐχῶν καὶ ἀγάπης
πολλῆς

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ὁ Δρυϊνουπόλεως Σεβαστιανὸς

Υ. Γ.: Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ βοηθήσουν, δύνανται νὰ ἀποστείλουν τὸ δῶρον τῆς καρδίας των πρὸς τὸ Γηροκομεῖον τῆς Κονίτσης, εἴτε διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς, εἴτε διὰ Τραπεζιτικῆς τοιαύτης, μέσῳ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ «Κόνιτσα» εὐρίσκεται εἰς τὴν ἄκρως δυσάρεστον θέσιν νὰ γνωρίσῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας της, ὅτι εἶναι ἀναγκασμένη νὰ ἀντιμετωπίσῃ θέμα διακοπῆς τῆς ἐκδόσεώς της. Τοῦτο δὲ διότι οἱ περισσότεροι τῶν συνδρομητῶν της, (ἐννοοῦμεν ἐκείνους οἵτινες ἐπιθυμοῦν τὴν συνέχισιν τῆς ἐκδόσεως) παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἐκκλήσεις, ἀποστολὴν ἐτοίμων ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν καὶ ἄλλων διευκολυντικῶν τρόπων τοὺς ὁποίους ἐπεχείρησε, δὲν ἀποστέλλουν τὰς συνδρομὰς των, ἀπὸ διαφόρους λόγους, κυρίως ἀδρανείας, ἀναβλητικότητος κλπ., μὲ ἀποτέλεσμα, τὸ περιοδικὸν νὰ μὴν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ ἔξοδα τῆς ἐκδόσεώς του (τύπωμα, χαρτί, ἔξοδα ἀποστολῆς), τὰ ὁποῖα ἀνέρχονται εἰς δραχμὰς 2.400 κατὰ τεῦχος.

Ἄν ἔλειπαν ὠρισμένοι καλοὶ μας φίλοι, οἱ ὁποῖοι συμβάλλουν εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ μὲ ποσὰ πολὺ ἀνώτερα τῆς τρεχούσης συνδρομῆς καὶ τοὺς ὁποίους ἡ διεύθυνσις ἀπείρως εὐχαριστεῖ, τὸ περιοδικὸν θὰ εἶχεν ἤδη κλείσει ἀπὸ καιρὸ.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ, δὲν νομίζει ὅτι τὸ ποσὸν τῆς συνδρομῆς τῶν 70 ἢ 100 δραχμῶν κατ' ἔτος, εἶναι τόσον σημαντικόν, ὥστε νὰ ἀποτελῇ βάρος εἰς τοὺς συμπατριώτας μας. Ἡ ἐξακολουθήσις τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ ὅμως — τῆς μόνης ὑπαρχούσης φωνῆς ἀπὸ τὴν ἐπαρχία μας, ἀλλὰ καὶ σχεδὸν μοναδικῆς ἐκδόσεως διὰ τὴν ἐλληνικὴν ἐπαρχίαν — ἐνὸς περιοδικοῦ, τὸ ὁποῖον, παρ' ὅλας τὰς ἀδυναμίας του, εἶναι μὲ τὴν ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη ἔκδοσίν του καὶ θὰ εἶναι καὶ εἰς τὸ μέλλον καύχημα διὰ τὴν ἐπαρχίαν μας, ἀποτελεῖ θέμα τιμῆς, δι' ὅλους μας.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, ἡ διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ, μαζὶ μὲ τὰς εὐχὰς της διὰ τὸ νέον ἔτος 1969, κάμνει θερμὴν ἐκκλήσιν πρὸς τοὺς συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας τοῦ περιοδικοῦ καὶ τοὺς παρακαλεῖ νὰ στείλουν τὸ ταχύτερον δυνατὸν κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1969 τὰς συνδρομὰς των, ἢ ὅ,τιδήποτε μεγαλύτερον ποσόν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Δεκέμβριος 1968

ἱατριδογνωσία

Ἐγγραφα τῆς Κοινότητος Λισκάτσι

Τοῦ κ. ΕΥΡ. ΣΟΥΡΛΑ

Τὴν 26ην Μαρτίου τοῦ ἔτους 1886 ὁ Βελλᾶς Βασίλειος ἀπέστειλεν Ἀρχιερατικὴν Ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Μουχταροδημογέροντας τοῦ Λισκατσίου, διὰ νὰ ἀναφέρουν:

Πόσαι Ἐκκλησίαι καὶ Παρεκκλήσια ὑπάρχουν εἰς τὸ χωρίον καὶ ἐν τίνος Ἀγίου ὀνόματος τιμῶνται.

Ἐπίσης νὰ δηλώσουν κατὰ ποίαν ἐποχὴν ἐκτίσθη ἕκαστον τούτων, καὶ ἂν δὲν ὑπάρχουν θετικῶς γνωσταὶ χρονολογίαι νὰ μεταδώσουν πληροφορίας οἱ Γέροντες τοῦ χωρίου περὶ τῆς χρονολογίας.

Ἐν τέλει νὰ σημειώσουν ἂν ὑπῆρχε διὰ τὴν οἰκοδομὴν ἐκάστης Ἐκκλησίας Αὐτο-

κρατορικὸν Φιρμάνιον ἢ διαταγὴ τῆς Κυβερνήσεως.

Τὰς αὐτὰς πληροφορίας νὰ μεταδώσουν καὶ περὶ τῶν ὑπαρχόντων Σχολείων, ὡς καὶ τῆς χρονολογίας τῆς οἰκοδομῆς αὐτῶν.

Εἰς τὴν ὡς ἄνω Ἀρχιερατικὴν Ἐπιστολὴν ἡ Κοινότης ἀπήντησεν ὡς κάτωθι:

Ἐ κ κ λ η σ ί α ι:

1. Κοίμησις τῆς Θεοτόκου, κτισμένη τὸ ἔτος 1823 μὲ ἄδειαν τῶν Σπαχίδων γραπτὴν, ἥτις ὅμως ἀπωλέσθη.

1 Παρεκκλήσιον Ἅγιος Νικόλαος

1 » Ἅγιος Δημήτριος

1 » Ἅγιος Ἀανάσιος

Παζαριού ἀνατομή

Τοῦ κ. ΓΙΑΝ. Λ.

I'

Καλποτσιγγανοὶ θάπρεπε νᾶναι κι' οἱ μόνιμοι γύφτοι τῆς Κόνιτσας. Προϊόντα ἐπιμιξίας μὲ ντόπιους — μπαλαμούς — κάποιων ριψάσπιδων τσιγγάνων, ἀπαρνητῶν τῆς περιπλανώμενης ζωῆς. Ἡ εἰς «ἀκρον» ἐρωτικὴ τους φύση, κι' ὁ ἡδονισμὸς τους

(πόσους στ' ἀλήθεια ξεσήκωσαν καὶ μούσους «οἱ ἡδονίστριες» τούτης τῆς ράτσας καὶ πόσες ἔκνομες τῶν «δειλῶν τῆς ἡδονῆς» ἐπιθυμίες δὲν ἔσθυσαν σὲ νύχτιες περιπέτειες).

τεὺς κάρφωσε στὴ γῆ μας. Ἴσως ν' ἀπόκλιναν στοὺς δρόμους... Ἴσως οἱ ἰσχυροὶ τοῦ τόπου νὰ τοὺς κράτησαν, μὲ τὸ ζόρι, γιὰ λα-

1 » Προφήτης Ἡλίας

1 » Ἀγία Παρασκευὴ

Ἄγνωστος ἡ ἐποχὴ τῆς ἰδρύσεώς των.

1 Σχολεῖον ἐκτισμένον τὸ ἔτος 1864, μικρὸν καὶ ἀσήμαντον.

Ἐν Λεσχάτσι, 2 Μαΐου 1886

III

Ἐτελιώσαμε...

Ἐνας μακρυνὸς ἀντίλαλος ἔπληξε τὰ αὐτιά μας, γύρω ἀπὸ ὑπέροχες καὶ συγκινητικὲς προσπάθειες ποὺ κατὰ τὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας κατέβαλλον οἱ Πάπποι καὶ οἱ Προπάπποι μας, γύρω ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ τῆς μορφώσεως τῶν νέων.

Τέτοια λείψανα ἱστορικο - Πατριδογνωστικῆς μορφῆς πρέπει ὅλοι οἱ δάσκαλοι τῆς Ἐπαρχίας μας — ἐνεργοῦντες καὶ αὐτοὶ ὅπως ἡ ταπεινότης μας, ἀνασκαφὲς σὲ παλῆες κασέλες καὶ ντουλάπια — νὰ φέρουν εἰς φῶς ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἐπαρχίας μας — «Κόνιτσα» — γιὰτὶ ἀποτελεῖ ἡ περίσσεια τῶν παλαιῶν αὐτῶν ἐγγράφων, τὸν πῶς μεγαλειώδη σύνδεσμον τοῦ παρόντος πρὸς τὸ παρελθὸν τῆς θρυλικῆς καὶ ἱστορικῆς Ἐπαρχίας μας.

ΤΕΛΟΣ

λητάδες καὶ διασκεδαστές. Ἴσως οἱ ἀρβανίτικες φάρες, ποὺ ὄργωναν τὴν Ἡπειρο καὶ τὴ Ρούμελη, λίγοπ ρὶν ἀπ' τὴν Τουρκοκρατία, μὲ τὸ Μπούα, μὲ τὸ Σπάτα μὲ τὸ Λιόσα κι' ἀργότερα μὲ τὸν Κωστή καὶ τὸν Ἰσαῆμ τὸν Ἀρνησίθρησκο, νὰ τοὺς κράτησαν κοντὰ τοὺς σὰν ἐπιδιορθωτὲς τῶν ὄπλων τους, ἔτσι ποὺ στὸ τέλος ξέκοψαν κι' αὐτοὶ ἀπ' τὸ τζαντήρι καὶ τὸ καραβάνι καὶ ξέχασαν τὴν πλάνητα ζωή.

Ἴσως ἀκόμα νὰ βρέθηκαν ζωσμένοι ἀπὸ τὶς φλόγες πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων (ποῦσαν συχνὲς σ' αὐτοὺς τοὺς ἀκραίους τόπους) κι' ἀναγκάστηκαν νὰ μουλώσουν μιὰ καὶ δυὸ χρονιὲς στὸ ἴδιο μέρος, ὥσπου συνήθισαν στὸ τέλος κι' ἔκαναν τὴν ἀνάγκη φιλοτιμία καὶ ξέμειναν γιὰ πάντα.

Τῶν Κονιτσιωτῶν γύφτων, ὁ πρῶτος τόπος ἐγκατάστασης φαίνεται πὼς ἦταν τὸ Λεσκοβίκο, Κι' ἀπὸ κεῖ μᾶς ἦρθαν..

Ἦταν τὰ χρόνια κείνα τῆς ἀκμῆς — πρὶν καὶ μετὰ τὸν Ἀλῆ Πασᾶ, ποὺ χάρις στὴν ἐμπορικὴ καὶ βιοτεχνικὴ ἀνάπτυξη, δημιουργήθηκε στὴν Κόνιτσα, μιὰ εὐπορὴ τάξη χριστιανῶν καὶ μωαμεθανῶν. Μιὰ τέτοια Κοινωνία εὐημερίας, ξανοίγονταν πέρα ἀπ' τὰ στοιχειώδη, σὲ γλέντια κι' ἄλλες ψυχαγωγίες. Στους μεγάλους ὀντάδες γλένταγαν οἱ χριστιανοὶ ἀρχόντοι μὲ τοὺς φίλους των. Κι' ἔπαιζαν τ' ἄργανα, (βιολιά, ντέφια, κλαρίνα), ὄργανα μὲ ψιλὴ φωνή, κατάλληλα γιὰ κλειστοὺς χώρους. Τὸ ἴδιο καὶ οἱ μπέηδες. Στους γάμους, στὰ σινέπτια (περιτομές), στὰ ραμαζάνια, φώναζαν τοὺς λαλητάδες καὶ τοὺς ἔκλειναν σὲ χωριστὰ δωμάτια, νὰ παίζουν δίχως νὰ βλέπουν. Κι' ἀπὸ δίπλα, οἱ χανούμισσες ν' ἀκοῦν καὶ νὰ χορεύουν δίχως νὰ βλέπωνται. Μπέηδες, Ντερβισάδες καὶ Ρωμιοί, χόρευαν τοὺς ἴδιους χορούς... Τὴν ἴδια ἐποχὴ στὴν Κόνιτσα φύτρωσε κι' ἓνα καφέ ἄμάν, ποὺ ξέμεινε ἀπὸ κάποιο Παζαρόπουλο. Παίζαν οἱ βιολιτζήδες στὴν ἐξέδρα. Κι' εἶχαν μαζύ τους καὶ δυὸ γυναῖκες: μιὰ

χορεύτρια, μιὰ τραγουδίστρια ἀλλὰ Τούρκα. Τοῦτες τὶς γυναῖκες ποῦταν τὶς περισσότερες φορές, ντόπιες ἢ ἀπ' τὰ περίχωρα, γύφτισ-
σες, τὶς ἔπαιρναν καὶ στὰ χαρέμια τοὺς οἱ μπέηδες γιὰ νὰ διασκεδάσουν. Ἦταν καὶ τοῦτο μιὰ ἀπ' τὶς συνήθειες κείνου τοῦ και-
ροῦ. Ὁ Ἀλῆ Πασᾶς, ἄνθρωπος τῶν μεγάλων καημῶν, ποῦταν παθιασμένος μὲ τὸ χορὸ καὶ τὸ τραγοῦδι, εἶχε μαζέψει ἀπ' τὸ καφὲ ἄμὰν τὴν περίφημη Κατερίνα,

«Κατερίνα εἶναι τὸνομά σου
καὶ γλυκὸ τὸ φίλημά σου»,

καὶ τὴν εἶχε γιὰ γυναῖκα του, ὥσπου νὰ πε-
θάνη καὶ νὰ τὴν κλάψῃ σὰ μωρὸ παιδί, πρὶν
ἀπ' τὴν Κυρὰ Βασιλική. Στὸ καφὲ ἄμὰν, τὰ
λεφτὰ δὲν κολλιόταν στὴ μπάλλα τοῦ ὀργανο-
παίχτη. Ἀλλὰ τὰ μάζευε ἡ χορεύτρια ἀπλῶ-
νοντας τὸ ντέφι τῆς γιὰ δίσκο.

Ἡ ἀκμὴ τῆς Κόνιτσας, ἔκαμε τοὺς γύ-
φτους τοῦ Λεσκοβικιοῦ, ὁ ἓνας κοντὰ στὸν
ἄλλο, νὰ ἐγκατασταθοῦν ἐκεῖ. Ἄλλοι μωαμε-
θανοὶ κι' ἄλλοι χριστιανοί. Ὅλοι τοὺς σιδε-
ράδες (αὐτοὺς καμμιά φορὰ τοὺς ἔπαιρναν
μὲ τὸ χρόνο «ξεκοπή» καὶ τοὺς ἔδιναν τὸ «γύ-
φτικο» (ἀραποσίτι καὶ κουλούρια τὸ Πάσχα)
γιὰ νὰ φτιάχνουν τὰ σιδερικά), ὀργανοπαίχτες
καὶ χουσμεκιάρηδες στὰ σπίτια τῶν ἀρχόντων.
Γλῶσσα τοὺς τ' ἀρβανίτικα. Τὰ ἐπώνυμά τοὺς
καὶ τὰ παρατσούκλια τοὺς κι' αὐτὰ ἀρβανί-
τικα. Κάλλιος, Πέκης, Τσιούτας... Κι' ἀνάλο-
γα μὲ τὴ δουλειὰ καὶ μὲ τὸ θρήσκευμα μᾶ-
ζεύτηκαν σὲ τέσσερις ὁμάδες...

Δίπλα στὸ παζάρι. Πέρα στὸ Μπέρκο. Στὴ
Κορφὴ τῆς Πάνω Κόνιτσας (ὁ Σταῦρος ὁ
Βιολιτζῆς ποῦχε τὶς τρεῖς θυγατέρες: Τη
Ρήνα, τὴ Μάρθα, καὶ τὴ Μαγιόρκα). Καὶ
στὴν Ἀκρὴ τῆς Κάτω Κόνιτσας, δίπλα στὸν
Κάμπο.

Οἱ γύφτοι ὅμως τῶν χωριῶν τῆς Κόνιτσας
(Βούρμπιανης — Κεράσοδου — Μόλιστας),
φαίνεται πὼς ἔχουν ἄλλη ρίζα. Εἶναι πρόσφα-
τα ἐγκατεστημένοι ἐκεῖ μιὰ καὶ δὲν ξέχασαν
τὰ ρόμικα, καὶ μεταξύ των, μ' αὐτὰ συνεν-
νοοῦνται.

Τὰ «γύφτικα» τῆς Κόνιτσας εἶναι τέσσε-
ρες μικρὲς καὶ ιδιόρρυθμες κοινωνίες, ποὺ κά-
θε μιὰ τραβάει τὸ δικό της χαβά.

Χάρις σ' αὐτοὺς, διατηρήθηκε ζωντανὴ ἡ
μουσικὴ παράδοση τοῦ τόπου. Θησαυρὸς ὁ-
λόκληρος, τὰ λαϊκά μας τραγοῦδια, οἱ γύ-

φτοι τὰ παράδιναν ἀπὸ γεννιὰ σὲ γεννιὰ, μέ-
χρι τὶς μέρες μας, σὰ τρόπαιο.

Ὡρες ὥρες σκέφτομαι, πὼς ὅλη τούτη ἡ
ἱστορία, ὡς ἔφτασε μὲ τὸν καιρό, οἱ λαλη-
τάδες νὰ ἐξαφανιστοῦν, τὴν ὥρα ποὺ παράδι-
ναν τὴν πολύτιμη κληρονομιά μας στὸ φω-
νογράφο καὶ στὸ μαγνητόφωνο, θυμίζει τὸν
πολεμιστὴ ποὺ ξεψύχησε στὴν ἐπαλξή του,
τὴν ὥρα ποῦφταναν ἐπικουρίες κι' ἔσωζαν τὸ
Κάστρο.

Ἀπὸ τὸ Λεσκοβίκι, πέρασαν στὴν Κόνι-
τσα, τὸν περασμένο αἰῶνα, κι' ἔπειτα ἀπὸ
κεῖ στὴν ἄλλη Ἑλλάδα, οἱ Σουλεϊμάνηδες
πρὶν βαφτισθοῦν καὶ τοὺς ποῦνε Νικόλα καὶ
Γιώργο. Τὰ ξακουστὰ κλαρίνα τοῦ Μωριά.
Οἱ «ἀρχοντόγυφτοι» ὅπως καυχόταν, μὲ τὸ ἡ-
μίσκληρο καπέλλο, τὶς καδένες τὶς χρυσὲς
καὶ τὰ κωνσταντινάτα, μὲ τὰ δακτυλίδια καὶ
τὶς πόρπες... «Σὰν Πρόεδρος»... ἔλεγαν
πὼς ἔμοιαζε ὁ Νικολάκης «μόνο στὴν μπογιὰ
ποῦταν μαῦρος». Ἦταν τόσο ἐπηρμένος ὁ
Νικολάκης Σουλεϊμάνης γιὰ τὴν τέχνη του
(καμάρωνε σὰ γύφτικο σκερπάνι), ποὺ ὅταν
πέθανε εἶπε στὸν τάφο του νὰ γράψουν:

«Ὡ διαβάτη ποὺ περνᾶς σταμάτησε τὸ
βῆμα
καὶ μὲ μεγάλη προσοχὴ διάβασε τὸ ποί-
ημα.
Ζάχαρ' εἶχε τὸ στόμα του, μέλι τὰ δά-
κτυλά του,
μελαχροινὸ τὸ πρόσωπο, μεγάλο τὸνομά
του».

Ἀπὸ τὸ Λεσκοβίκο ἦταν ὁ Ἀσλάνης, κι' ὁ
γυιὸς του ὁ Σελίμης ποῦμαθε τὶς νότες στὸν
Ἀντώνη Τσιάπη. Λέγανε κείνο τὸν καιρό: «Ὁ
Ἀσλάνης τ' ἀσημένιο κλαρίνο». Κι' ἦταν
πραγματικότητα. Μάργωνε ἡ γλῶσσα τοὺς,
κι' ἦταν σκάνδαλο στὴν Πόλη ὁ Ἀσλάνης. Ὁ
Σουλτάνος Ἀβδούλ Χαμήτ σὰν τὸν ἄκουσε,
τοῦ ἀσήμωσε τὸ κλαρίνο μέσα κι' ὄξω. Ὅμως
τὸν ἔδιωξε τελικὰ ἀπ' τὴν Πόλη, γιατί μ' αὐ-
τὸν ἦταν ξετρελλαμένα τὰ χαρέμια. Ἀπὸ τὸ
Λεσκοβίκο ἦταν κι' ὁ θεῖος τοῦ Ἀντώνη Τσιά-
πη, ὁ Θωμᾶς Τσιάπης, τὸ πρῶτο βιολὶ τῶν
Σουλεϊμάνηδων. Ἀπὸ τὸ Λεσκοβίκο ἔφθασε
στὴν Κόνιτσα, δεκαεφτὰ χρονῶν παλληκάρι,
ὁ γεννάρχης τῶν Τσουταίων, γιὰ νὰ παντρευ-
τῇ τὴν κόρη τοῦ Ζαχαρή ἀπὸ τὸ Παπίγγο καὶ
πῆρε γιὰ προκίβ μέσα στ' ἄλλα κι' ἓνα «μο-
νὸ κλαρίνο μ' ἑξὶ κλειδιὰ καὶ βυζί». Μὲ τὸ
μικρὸ τοῦτο κλαρίνο, τὸ τζουρά, ἔζησε σὰν

ὀργανοπαίχτης κι' ὁ γυιὸς τους ὁ Παῦλο — Τσιούτας. Ἐναν ὁλόκληρο αἰῶνα. Μόνο ποὺ ἀπὸ τὴν πολλὴ χρῆση, τὸ κλαρίνο τοῦτο ἦρθε καὶ στράβωσε, κι' ἔγινε σὰν κόρνα αὐτοκινήτου, κι' ἔβγαζε ἀνέλεγκτα, πότε χοντρές καὶ πότε ψιλές νότες. Καὶ βασανίζονταν ὁ γέρο Τσιούτας στὶς ἀτάκες μὲ τὰ παράτονα, κι' ἀγρίευαν τὰ μάτια του, ὡς προσπαθοῦσε νὰ φέρῃ σὲ λογαριασμὸ τὶς νότες, μετακινώντας νευρικά, τὶς δυὸ ιδιόρρυθμες φουσκάλες τῶν μαγούλων του — ἦσαν σὰ δυὸ καρύδια — πότε πρὸς τὰ μπρὸς καὶ πότε πρὸς τὰ πίσω. Ἀπὸ κεῖ ἦρθε κι' ὁ Θῶμος κι' ὁ Μπεκῆρης. Ὀνόματα ξακουστὰ κεῖνα τὰ χρόνια. Ἀπαραίτητα, στὰ καλὰ πανηγύρια τῆς Κόνιτσας καὶ τῶν χωριῶν. Στούς μεγάλους γάμους. Στὰ βαφτίσια. Στὰ γιορτάσια καὶ στὰ σπίτια τῶν ἀφεντάδων.

Τὰ ὄργανα κεῖνο τὸν καιρό, πηγαινάν κατὰ ζυγίες, (κουμπανίες). Κάθε ζυγιά περιλάβαινε: Ἕνα κλαρίνο. Ἕνα βιολί. Ἕνα ντέφι. Ἕνα λαούτο. Καὶ καμμιά φορὰ κι' ἕνα σαντούρι. Λένε, πὼς ἄλλοτε μὲ τὶς ζυγίες τῶν γύφτων πηγαινέ καὶ μία καραμούζα.

Ἡ γεννιὰ ὅμως τούτη τῶν μεγάλων λαλητάδων τῆς Κόνιτσας, ἔσβυσε σχεδὸν γιὰ πάντα, λίγα χρόνια πρὶν, μὲ τὸ θάνατο τοῦ ἀξέχαστου Ἀντώνη Τσάπη, ποῦπαιζε καὶ «μὲ νότες», ὅπως ἔλεγαν (γιατ' οἱ ἄλλοι ἦταν πρακτικοί) καὶ μὲ τὰ γερατειὰ τοῦ Λάζου Τσιούτα.

Κάθε κλαριτζῆς ἀρχίζε νὰ μαθαίνει μόνος του πραχτικά. Τῷχε τὸ αἷμα του. Σὰν προχωροῦσε πηγαινέ κοντὰ σ' ἕνα μάστορα, γιὰ νὰ μάθῃ τὰ τσαλίμια.

Τί δὲ θὰ μπορούσε νὰ εἰπῇ κανένας, γιὰ τὴν προσφορὰ τῶν «καταφρονεμένων» γύφτων τῆς Ἠπείρου στὴν πολιτιστικὴ παράδοση ὅλων τῶν Βαλκανίων. Τὸ λαϊκὸ τραγοῦδι, σ' ὅλα τὰ Βαλκάνια, ἔχει τὸ ἴδιο μουσικὸ κλίμα, τὴν ἴδια ὑποβολή. Βασίζεται στὶς ἴδιες κλίμακες καὶ στοὺς ἴδιους ρυθμούς. Μόνο ποὺ ἀπὸ τόπο σὲ τόπο, συναλλάζει λίγο, ἀνάλογα πρὸς τὸν ἰδιαίτερο χαρακτήρα τοῦ λαοῦ καὶ τὶς ἰδιαίτερες συνθήκες τῆς ζωῆς. Οἱ μουσικάντηδες τῆς Ρούμελης καὶ τοῦ Μωριά, οἱ κουμπανίες τῶν ὀργανοπαιχτῶν στὴν ἄλλη Ἑλλάδα, σ' ὅλα τὰ Βαλκάνια, ποιὸς λίγο, ποιὸς πολύ, ἔχουν μιὰν ἄμεση σχέση μὲ τὴν Ἠπειρο. Μὲ τοὺς γύφτους τῆς Ἠπείρου. Ὁ ἕνας ἦταν ἀπ' τὴν Ἠπειρο. Ὁ ἄλλος εἶχε

πατέρα ἢ κάποιον πρόγονο Ἠπειρώτη. Ὁ τρίτος μαθήτευσε σὲ Ἠπειρώτη κλαριτζῆ. Ὅπως σ' ὅλες τὶς λαϊκὲς τέχνες, ἔτσι καὶ στὴ λαϊκὴ μουσικὴ πρῶτος τόπος, τόπος ξεκινήματος εἶναι ἡ Ἠπειρος. Ἡ Ἠπειρος τῶν χρόνων τῆς ἀκμῆς. Ἡ Ἠπειρος τῶν χρόνων τῆς Ἀναγέννησης τοῦ Ἑλληνισμοῦ... Πλούσιο πολιτιστικὸ μας στοιχεῖο, ἡ λαϊκὴ μας μουσική... Δὲν χρειάζεται νὰ εἴσαι εἰδικὸς γιὰ νὰ καταλάβῃς ἀπὸ μιὰ ἀπλὴ ἐπαφὴ μὲ τὴ δημοτικὴ μας μουσικὴ τὴν ἀνανεωτικὴ τόλμη τῆς φαντασίας της, τ' ἀρμονικὰ εὐρήματά της καὶ τὸν ἀνεξάντλητο πλοῦτο της.

Ὅλα τούτα δείχνουν μιὰ πηγαία δύναμη τόσο τῶν ἀνθρώπων ποὺ τὴ σύνθεσαν ὅσο καὶ τῶν ἀνθρώπων ποὺ τὴ δούλεψαν. Καὶ πάνω ἀπ' ὅλα δείχνουν ἕνα πολυδιάστατο «πολιτιστικὸ» φόντο τῆς κοινωνίας ποὺ τὴ δέχτηκε.

Βέβαια, στὸ στάδιο τοῦτο τῆς ἀνάπτυξης, οἱ «βρσκοὶ καὶ οἱ ἀγρότες», ἡ παλιὰ κοινωνία τῶν χωριῶν μας, κράτησαν τὴν τεχνικὴ τους, ἂν κρίνουμε ἀπ' ὅ,τι μᾶς μετέφεραν οἱ γύφτοι, στὰ ὄρια τῆς πρώτης ἔμπνευσης. Στὰ ὄρια μιᾶς πλούσιας πρώτης ὕλης «ἀδούλευτης» ποὺ ζήτησε ἀπ' τοὺς μεταγενεστέρους τὴ θετικὴ ἀξιοποίηση. Μάταια ὅμως. Γιατὶ ἡ ἔντεχνη ἐλληνικὴ μουσικὴ, ξεμάκρυνε ἀπὸ τὶς ρίζες τοῦ Ἑθνικοῦ μας χαρακτήρα κι' εὐθυγραμμίστηκε μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Παράδοση. Κι' ἔμεινε πολλὰ χρόνια ἔξω ἀπ' τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ τόπου — στὸ χῶρο τοῦ στεῖρου, τοῦ ὑποτονικοῦ μιμητισμοῦ, μ' ἕνα βασανιστικὸ πλέγμα κατωτερότητος, γι' αὐτὸ καὶ δὲν ζέστανε τὶς καρδιές μας, ἴσαμε τώρα τελευταία, ποὺ τὸ νέο κύμα ξαναπλησίασε μὲ τόλμη κι' εἰλικρίνεια τὶς πηγές... Τὶς πηγές ποὺ πλούτισαν οἱ γύφτοι, μὲ τὰ στολίδια τους καὶ τὰ τσαλίμια τους, μὲ τὶς ἀμπατζιατοῦρες στὸ παίξιμο, μὲ τὸ τσάκισμα τῆς φωνῆς, μὲ τὴν τρίλλια, μὲ τὸ τρέμουλο, μὲ τὸ κλώσιμο, μὲ τὸν τααχτά, τὶς χρωματικὲς ἀλλοιώσεις καὶ τοὺς ἄλλους αὐτοσχεδιασμούς καὶ τὶς ἑκαμαν τέχνη. Στὰ συρτά, στὰ καλαματιανὰ, στὰ συρτοκαλαματιανὰ. Στὰ τσάμικα καὶ στὰ χασάπικα, στὰ μοιρολόγια (ντόινες). Στὶς σίρμπες καὶ στὰ βαρειά ἀρβανίτικα...

Πάνω ἀπ' τὰ μαγαζιά τοῦ παζαριοῦ, δίπλα στὸ λάκκο τοῦ Ρούβαλη, σ' ἕναν ὄχτο πεντέξη καλύβες μ' ὀρθάνοιχτες πόρτες, δίχως παράθυρα, γύρω-γύρω στὴ χωμάτινη

αύλη, τὴν «αὐλὴ τῶν θαυμάτων» ἔφτιαχναν τὴν πρώτη γύφτικη συνοικία τῆς Κόνιτσας. Συνοικία; μεγάλος λόγος! Μιὰ μούντζα τόπος ὅλη - ὅλη. Κι' ὅμως «τὸ γύφτικο νοικοκυριὸ» ποὺ λέει ὁ λόγος ἦταν «θαυμαστό». Ἀγέραςτος καὶ ἀκούραστος ὁ (ψηλὸς κατάμαυρος μ' ἓνα μικρὸ καλπάκι στὸ κεφάλι, καὶ πλούσια μουστάκια) στὰ ὀγδονταπέντε του, ἔκαμε ἀκόμα παιδιὰ. Τὸ ἴδιο κι' ὁ γείτονάς του ὁ Καὶ μαζεύονταν ἐκεῖ στρατιᾶς ἀπὸ μικρὰ καὶ μεγάλα παιδιὰ. Ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν — παιδιὰ τοῦ παζαριοῦ. Καὶ γίνονταν χάβρα. Καὶ λογαριασμὸ δὲν ἔβρισκες.

Πρὶν ἀκόμα, τὸ πρωῒ ἀνοίξουν τὰ μαγαζιά τοῦ παζαριοῦ, ξεχύνονταν ὅλα τοῦτα τὰ μερμήγκια, σ' ὅλους τοὺς καιροὺς, μὲ τὴν βροχὴ καὶ μὲ τὸ χιόνι, πότε τρέχοντας καὶ πότε κοντοστεκάμενα (τὰ πανταλόνια τους καὶ τὰ πουκάμισά τους ἀσυμμάζευτα καὶ σβάρνα - σβάρνα τὰ παπούτσια) καὶ τραβοῦσαν γραμμὴ πρὸς τ' ἀποχωρητήρια τοῦ παζαριοῦ, ποῦταν πιὸ κάτω, πίσω ἀπ' τὰ μαγαζιά (γιατὶ ἀποχωρητήρια δὲν εἶχαν τὰ γύφτικα). Χάρμα ἐτούτη, ἡ ἡρωϊκὴ ἔξοδος. Οἱ μεγάλοι ὅμως ἦταν δισταχτικοί. Καμουφλάρανε τὴν πρωϊνὴ τους ἔξοδο συνάμενοι καὶ κουνάμενοι. Ἔκαμαν πῶς δὲν θιάζονταν. Ἐπιαναν κουβέντα μὲ τὸν Κ. τὸν τελάλη τῆς ἀγορᾶς, ποὺ πρῶτος - πρῶτος κατηφόριζε στὸ παζάρι, λίγο γυρτός, μ' ἓνα κοντὸ μπαστοῦνι στὸ χέρι, τρέχοντας, σὰν νὰ τὸν κυνηγοῦσαν. (Ὁ καημένος, μὴν ἔχοντας καμμιά δουλειά, ἔπειθε τὸν ἑαυτοῦ πῶς ἦταν ἀπαραίτητος στὴν ἀγορά. Γιατί; Κανένας δὲν ἤξερε). Κι' ὅταν πιά φούντωνε τὸ παζάρι ἀπὸ κόσμος . . . οὔτε ἡ γάτα οὔτε ἡ ζημιὰ της. . . Ὅλα μέσα στὰ γύφτικα ἔπαιρναν τὸν κανονικὸ ρυθμὸ τους. Ἐνα βουβὸ συμμάζεμα. Καὶ μιὰ εὐπρεπὴς (τὸ ἀπαιτοῦσε βλέπεις ἡ γειτνίαση τοῦ παζαριοῦ) ἀνασύνταξη. Τὰ παιδιὰ ἀνακάτωναν τὴ λάσπη τῆς αὐλῆς καὶ γκρίνιαζαν. Οἱ γυναῖκες τους, ἀνοικοκύρευτες — «χαλεύεις ἀπ' τὸ γύφτο προζῦμι» — ξάπλωναν στὸ προσήλιο ἀποχαυνωμένες. Πότε πότε βγάζαν κάτι οὐρλιαχτὰ ποὺ σ' ἔπιανε τρόμος. . . «Κάτι τρέχει στὰ γύφτικα». . . Ἡ Ρ. . . τῆς Π. . . καὶ καμμιά φορὰ κι ἡ Π. . . κουβαλῶντας στὴν πλάτη τὸν μποῦκλο (βαρελάκι) πήγαιναν στὸν Ἀγιάνη γιὰ νερό. Δροσερὸ καὶ χωνευτικὸ τὸ νερὸ τοῦ Ἀηγιάνη. Ὁ Παπαθωμᾶς τὸ καρ-

τεροῦσε μ' ἀγωνία τὶς ζεστὲς μέρες τοῦ καλοκαιριοῦ κι' ἀπαιτοῦσε μὲ τὸ λουκοῦμι του «ὁ ντὲ Ρηνιώ», ὅπως ἔλεγε (στὰ νειάτα του, ἦταν ὑπάλληλος φαρμακείου κι' ἤξερε ἀπ' αὐτά).

Ἡ ἄλλη . . . ἡ . . . ἔβγαινε ἀπ' τὸ σταθμὸ τῆς χωροφυλακῆς «βεργολυγερή», μὲ τὶς φανταχτερές της ρόμπες — κάτι τεράστια τριαντάφυλλα — μὲ κοκκινάδι μόνιμα στὰ μάγουλα, κουνιστή, λυγιστή, μόλις εἶχε τελειώσει τὸ στρώσιμο τῶν κρεββατιῶν καὶ τὸ σκούπισμα. Καημένη. πόσα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τὶς πρώτες δόξεις.

Ἄλλοι στὴ κοσμολόγητη τῇ Ζουχραὲ τσιγ-
(γάνα. . .

.
κλείσετε μάτια μάργελα, σβυστήτε μάτια
(πλάννα. . .

.

Ἡ χαμαλαρία παραπέρα, ὁ Λιούλιος, ὁ Μπεκίρης. . . σταυροπόδι καθισμένοι κάτω ἀπ' τὴν ὀστρέχα τοῦ Μούργκου, περίμεναν τὸ πρῶτο λεωφορεῖο ἀπὸ τὰ Γιάννινα, καὶ χαχάνιζαν μὲ ὑπονοούμενα. . .

Ὁ καλοντυμένος, καλοποδεμένος, μαντηλάκι στὸ τσεπάκι, μουστάκι κατσαρωμένο μὲ μαντέκα, ἄεργος ἀπὸ τὰ νειάτα του (δούλευε νύχτα - μέρα ἡ καημένη ἡ γυναίκα του γιὰ νὰ τῆς κἀνὴ παιδιὰ, νὰ τὸν βλέπη καὶ νὰ τὸν καμαρώνη), εἶχε πιάσει τὸ πεζοῦλι ὅξω ἀπ' τὰ γύφτικα, ἔκανε ἀνασκαφὲς στὴ μύτη του καὶ χάζευε μὲ τὸν κόσμος ποὺ περνοῦσε. . . Ὁ Λ., ἓνας ἀπὸ τοὺς γυιούς του, μὲ τὸ κασσελάκι στὸ χέρι, «βάρκα θέ. . . βάρκα θέλω ν' ἀρματώσω. . .», τράβαγε γιὰ τὸ παζάρι, μὴν τύχη καὶ κανέναν περαστικὸς ἀποθυμοῦσε γυάλισμα τῶν παπουτσιῶν του. Ἡ θυγατέρα τοῦ γύριζε βαρυεστημένη ἀπ' τὸ χασάπικο, κουβαλῶντας στὸ χέρι τὸν πατσὰ μὲ τὶς συκωταριές, ποὺ σούρνονταν στὸ χῶμα, σὰν νὰ μὴν ἦταν γιὰ φαί, ἀλλὰ γιὰ πέταμα, κι' ἔτρεχαν οἱ γάτες ἀπὸ πίσω. Βαρειά, μέσ' ἀπ' τὰ χαλάσματα, ἀκούγονταν τοῦ γέρου ἡ προσταγή. . . «Μωρὴ Κατερίνα! Ἐλα δῶ μωρή. . .».

Οἱ γύφτοι τῆς Κόνιτσας δὲν εἶχαν οὔτε χωράφια, οὔτε ζῶα, τοῦ σπιτιοῦ, γελάδες, πρόβατα, κατσίκια. Φυγόπονοι ὅπως ἦσαν, ἂν δὲν ἦταν σιδεράδες, περίμεναν νὰ ζήσουν ἀπ' τὶς γιορτὲς μὲ τὰ ὄργανα καὶ ἄλλες παρασιτικές δουλειές. Σὰν τὶς γάτες τὸ χειμῶνα, λιά-

ζονταν με τις ώρες στα πεζούλια, ὅξω ἀπ' τὰ μαγαζιά τοῦ παζαριοῦ (κρύωναν... σὰν γύφτοι) κι' ἔδιναν χρώμα...

Ὅμως οἱ καϋμένοι οἱ γύφτοι, στήν Κατοχή, πέρασαν δύσκολες ὥρες. Παρότι ἡ παροιμία λέει «βάσταξε σὰ γύφτος». Ρήμαξαν. Ξεδοντιάστηκαν. Ἀναγκάστηκαν νὰ καλλιεργήσουν τοὺς λάκκους, τὰ μπαίρια. Πῆγαν γιὰ ξύλα. Κουβάλησαν καὶ κουκουσιούλες. Βλέπεις ἡ δουλειά τους ἦταν δημιούργημα τῆς χρηματιστικῆς οἰκονομίας, κι' ὁ ἀντιπραγματισμὸς τοὺς θρῆκε ἀπαράσκευους. Ποιὸς θὰ γλεντοῦσε ἐκεῖνα τὰ χρόνια, με μιὰ ὁκᾶ σιτάρη, ἢ μ' ἓνα τενεκὲ ἀλάτι; Κι' ἔπειτα, ποῦ τὴ βάζεις τὴν ἡδονὴ τῶν χορευτᾶδων νὰ κολλᾶνε στὴ μπάλλα τοῦ Ἀντώνη τὸ σαλιωμένο κοσᾶδραχμο, ποῦ τώρα δὲν ὑπῆρχε;

Ὁ Λάνης ἦταν μιὰ «μυστηριακὴ» μορφή, ἓνα εἶδος «πατριάρχης» τῶν γύφτων τοῦ Μπέρκου. Καὶ σὰν «πατριάρχης» διατηροῦσε ὅλον τὸν πρωτογονισμό τῆς φυλετικῆς καταβολῆς του. Ἀσκητικὸς, πανύψηλος, μαῦρος σὰν τὴ νύχτα, με μακρυὲς γκριζόμαυρες μουστάκες κι' ἄκοφτα μαλλιά, ὅλο ρέντζελο (γιομᾶτος κουρέλια) ἔμοιαζε με «ιερέα - μάγο» κάποιας παραπλανημένης στὸν πολιτισμένο κόσμον φυλῆς τῆς ζούγκλας. Ἔτσι καὶ τὸν ἔβλεπες νύχτα σὲ κανένα στενό, ὅπως περπάταγε «ιεροτελεστικά», σοῦ κόβονταν ἡ ἀνάσα. Μ' ὄση ἐπισημότητα πέρναγε στὸ παζάρι, μ' ἄλλη τόση ἔγδερνε στοὺς λάκκους τὰ ψόφια ἄλογα κι' ἔπαιρνε τὸ δέρμα καὶ τὸ κρέας τους. Καμμιὰ βρῶμα δὲν ἦταν ἱκανὴ νὰ τὸν ἀναχαιτίσει. Ἦταν ἱκανὸς γιὰ ὅλα. Ὅπως οἱ μαῦροι τῆς Ἀφρικῆς, ἔτσι κι αὐτὸς ἔτρωγε τὸ κρέας τοῦ ψόφιου ἀλόγου, κι' ἦταν τρισευτυχισμένος.

Ὅμως ἡ συνήθεια τούτη τοῦ Λάνη, ἦταν τόσο ἀποκρουστικὴ, ποῦ τὸ δίχως ἄλλο, ἔβαζε ἀνάμεσα σ' αὐτὸν καὶ τοὺς Κονιτσιῶτες μπάρα. Κι' ὁ μῦθος πλέκονταν κι' ὀργίαζε ἡ φαντασία ὅταν τὰ ραμαζάνια, ἔβγαине ὁ Λάνης, με τὸ βασίλεμα τοῦ ἡλίου στὶς γειτονιὲς καὶ τὸ παζάρι τῆς Κόνιτσας, χιαστὶ ζωσμένος, τ' ἄργανο (ἓνα τεράστιο νταούλι) ποῦ τὸ χτυποῦσε ρυθμικά, μιὰ με τὴν ψιλὴ βέργα, μιὰ με τὴ χοντρή, (μπᾶμ - μπούμ), γιὰ ν' ἀναγγεῖλη στοὺς μωαμεθανούς, τὸ τέλος τῆς νηστείας. Ἀπὸ τοὺς ὧμους του κρέμονταν σειρὲς τὰ ντριγκανέλλια (κουδουνάκια) ποῦ συνώδευαν σὰν ψίθυρος, τὴν ἡχηρὴ ἀγγελία. Τὴν

ἴδια ὥρα ὁ Σέχ Ντίγκας, ἔβαζε φωτιὰ στὸ κανόνι, πάνω στοὺς στρατῶνες κι' ἀντιβοοῦσε ὅλη ἡ Κόνιτσα ἀπ' τὸν κρότο. Μὲ τὸν κρότο τοῦ κανονιοῦ, οἱ Κονιτσιῶτες ἔλεγαν «ἔπενε τὸ τόπι». Γιατὶ πραγματικά, ἀντὶ γιὰ βλῆμα, τὸ στόμα τοῦ κανονιοῦ ξέρναγε μιὰ μπάλλα ἀπὸ κουρέλια. Κι' ἦταν τὸ πέσιμο τῆς μπάλλας, ἓνα δεύτερο σημάδι, πῶς τέλειωσε ἡ νηστεία.

Στὸ Μπέρκο, οἱ γύφτοι ἦσαν ὅλοι μωαμεθανοί. Γειτονιά με τοὺς στρατῶνες, γύφτισσες καὶ γύφτοι, πρόσφερναν στοὺς στρατιῶτες πολυποίκιλες ὑπηρεσίες καὶ τέρψεις. Ἐπλεναν τὰ ρούχα. Ἐκαναν τὸ μεσολαβητὴ στὰ μικρεμπόρια (λαθραία διάθεση τῶν περισσευμάτων) καὶ τοὺς ἀντιπραγματισμοὺς (κουραμᾶνα με αὐγά...). Ὅμως τί τὰ θές; Τῷχε ὁ τόπος, ἦταν τὸ νερό, τὸ ἀπαιτοῦσε ἡ γειτονιά; Τίς οἶδε; Τὸ Μπέρκο εἶχε τῶνομα, εἶχε καὶ τὴ χάρη. Λέγαν κείνο τὸν καιρὸ, πῶς με λίγη καλὴ προσπάθεια, «γέλαγαν τὰ χεῖλη κάθε πικραμένου»...

Ἡ πορνεία σὰν ἐπάγγελμα ἦταν ἄγνωστη στήν Κόνιτσα. Ὅσες βοήθαγαν τοὺς ξενητεμένους νὰ ξεχάσουν τὰ βάσανα τῆς ξενητείας καὶ τοὺς στρατιῶτες ν' ἀλαφρύνουν τὶς δυσκολίες τοῦ στρατιωτικοῦ, ἦσαν γυναικοῦλες, ποῦ κυκλοφοροῦσαν μεταξύ μας. Πολλὲς φορὲς ἔδρισκαν κι' ἀνάμεσα στοὺς ἰσχυροὺς τῆς Κόνιτσας κάποια προστασία. Κι' ἡ προστασία αὕτη δὲν εἶχε τίποτε τὸ ὑποπτο. Ἐνας βαθύτερος ἀνθρωπισμὸς πρὸς τὰ δυστυχισμένα τούτα πλάσματα — ἦταν τὸ κυρίαρχο συναίσθημα ὅλων τῶν Κονιτσιωτῶν ἀπέναντί τους. Ἡ «καψερὴ ἡ Μπάλια» λέγανε... Οἱ γυναικοῦλες τοῦτες εἶχαν τὸ λέφτερο νὰ καπνίζουν καὶ νὰ κυκλοφοροῦν στὸ παζάρι. (Κεῖνο τὸν καιρὸ μόνον, οἱ γρηῆς καὶ κάτι ἄλλες, ἀντρογυναίκες, ἡ Κούλα τῆς Βαγγέλαινας, ἡ Σαλικὲ χανούμ, ἐμφανίζονταν στήν ἀγορά). Οἱ περισσότερες φοροῦσαν φανταχτερὰ φορέματα, ἔβαφαν κακόγουστα κι' ἔντονα τὰ χεῖρια με κηνά, τὰ μάγουλα με ὀκνά, κανονικὸ πανηγύρι. Καὶ δὲν ἦταν μόνο ἀπὸ τὸ Μπέρκο. Ἦταν κι' ἀπὸ τ' ἄλλα γύφτικα. Ἦταν καὶ Πανωκονιτσιώτισσες. Ἦταν καὶ Κατωκονιτσιώτισσες. Πέρναγαν δυὸ - δυὸ κάτω ἀπ' τὰ ὑπόστεγα τῆς ἀγορᾶς, κουνιστὲς καὶ λυγιστὲς με πρόκληση, δείχνοντας τοὺς ἀφράτους τοὺς ὧμους. Τὰ πολύχρωμα φακιόλια στὸ κεφάλι με τὶς πούλιες ποῦ λαμπύριζαν στὸν ἥλιο, ἀνέμιζαν

Ὁ εὐρωπαϊκὸς χορὸς στὸ Γανναδιό

Τοῦ κ. ΧΑΡ. ΓΚΟΥΤΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ἐξ ἄλλου στὸ μεγαλύτερο μέρος της εἶναι καὶ καλλιεργημένη, διακρίνεται δὲ στὸ σύνολό της καὶ γιὰ τὴν εὐγενικότητά της (διαφέρει κατὰ πολὺ τῶν νέων τῆς ἄλλης ἐπαρχίας). Οἱ κοπέλλες, εἰδικώτερα, εἶναι ντυμένες μὲ ὅλα τὰ μέσα τῆς μόδας τῆς ἐποχῆς καὶ οἱ περισσότερες παρακολουθοῦν καὶ σ' αὐτῇ τῇ γενιᾷ οἰκοκυρικὰ ἢ σπουδάζουν. Ἀλλὰ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐποχὴ καὶ πέρα ἀποφεύγουμε, γιὰ διάφορους λόγους, νὰ καταγράψωμε λεπτομερέστερες πληροφορίες.

Οἱ εὐρωπαϊκοὶ χοροὶ κατ' αὐτὴν τὴν περίοδο ἔχουν καθιερωθῇ σὰν αὐτοτελὴς ἐκδήλωση στὸ χωριὸ καὶ συνήθως καὶ ἀγαπητῇ. Κατὰ τὸ καλοκαίρι, τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Πάσχα, ὅποτε ἡ νεολαία αὐ-

ξάνει, ὀργανώνονται τοῦλάχιστον μία ἢ δύο φορές τὴν ἐβδομάδα (τὶς πιὸ πολλές φορές δὲ μὲ ἐπιτυχία). Πάντα βρίσκεται σχετικὴ αἰτία: "Ἀλλοτε ἐπειδὴ εἶναι Κυριακή, ἄλλοτε χάρη κάποιου ἐπισκέπτου, ἄλλοτε γιὰτὶ φεύγει κάποιος, ἄλλοτε ἐπειδὴ τὸ ἀποφάσισε ἡ παρέα, ἄλλοτε γιὰ νὰ ἀνταποδοθῇ ὁ χορὸς κ.λ.π. Τὸ σπίτι ἐνὸς νεαροῦ εἶχε χρηματίσει μερικὰ χρόνια... αἰθουσα χοροῦ, ὅπου μὲ ἀνεση προσέρχονταν τὶς ἐλεύθερες ὥρες οἱ νεαροί, - ἐς τοῦ χωριοῦ.

Τὰ «πάρτυ» αὐτὰ γίνονται συνήθως 5—9 μ. μ. ἢ 10—2 τὸ βράδυ καὶ γενικὰ δὲν διαφέρουν ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ συνηθίζονται ἀπὸ τοὺς νέους τῶν πόλεων, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὅτι παρίστανται συχνὰ καὶ λίγοι διάφορων ἄλλων ἡλικιῶν ἐκμεταλλευόμενοι

σὰν μπαϊράκια «ἐγκάρδιας ὑποδοχῆς». Κι' ὅλα φώναζαν: «Ἐδῶ εἴμαστε»... Οἱ μαγαζάτορες, ξερόβηχαν ἢ χτυποῦσαν μ' ὅ,τι ἔβρισκαν μπροστά τους τοὺς μπάγκους, κι' ἔκαναν κέφι. Κι' οἱ ἄλλοι, οἱ περίεργοι, ἀνάκοφταν τὸ βῆμα τους, ἔστριβαν τὸ κεφάλι, καὶ μὲ χαμογελαστὰ βλέμματα παρακολουθοῦσαν τὸ θέαμα μέχρις ὅτου ἐξαφανισθῇ πέρα, στὴ στροφή στὰ Στρατσιανίτικα. Πολλὲς ἀπ' αὐτὲς ἔμεναν ἀνύπαντρες. Μικρὸς καὶ κλειστὸς ὁ τόπος!!! "Ἀλλες πάλι εἶχαν παντρευτῇ παλιότερα κάτι ξενόφερτους ποὺ κάποια μέρα τὶς ἐγκατέλειψαν ἀπὸ ντροπῇ. "Ἀλλες ἦταν χῆρες. "Ἀλλες παντρεμένες μὲ κάτι ξωπαρμένους. Κι' ἄλλες εἶχαν ξεπέσει στὴν Κόνιτσα σὰ μορῶδες τσαούσηδων ἢ μπουλουκμπασήδων, ἢ ἦσαν χορεύτριες καὶ τραγουδίστριες τοῦ Καφὲ Ἀυάν, φερμένες ἀπ' τὴν Ἀρβανιτιά...

Ἡ Λ... ἢ Τζ... ἢ Μπάλια... ἦσαν προηγμένες στὸ εἶδος. Δέχονταν στὸ σπίτι τους, σὰ μεγάλες οἰκοδέσποινες. Κι' ἔβγαζαν ρετσέλια καὶ καφὲ δίπλα στὴ φουφού. Ἦσαν ὅμως κι' ἄλλες ποὺ ἐταιρίζονταν στὰ πεταγτά. Στὰ γραφεῖα ἢ στοὺς θαλάμους ποὺ προσέφεραν ὑπηρεσίες καθαρίστριας. Κάτω ἀπ' τὸ γεφύρι τῆς στρατώνας. Στὸν κάμπο. Πίσω ἀπὸ τὶς ντρόσγες τοῦ Ἀηλιά.

Οἱ ξένοι ἦσαν πιὸ ξεδιάντροποι στὶς σχέσεις τους μὲ τοῦτες τὶς γυναῖκες. Τὶς ἔπαιρναν στοὺς καφενέδες, καὶ τὶς κέρναγαν, κι' αὐτὲς κάθονταν στὶς καρέκλες, τὸνα πόδι ἀπάνω στ' ἄλλο καὶ κάπνιζαν ἀρειμανίως. Οἱ ντόπιοι εἶχαν δισταγμούς. Πήγαιναν τὶς νύχτες, μὲ χιλιάδες προφυλάξεις... Σὰν πέθανε ὁ Νταρίλης καὶ τὸν θάψανε, στὸν τεκέ τοῦ Σείχ - Ντίγκα, κυκλοφόρησε ἡ φήμη πὼς τοῦτος βρυκολάκισε, γιὰτὶ τὰ βράδια ἔβλεπαν στὸ σπίτι τῆς καημένης τῆς Νταρίλαινας νὰ μπαينوθαίνῃ μιὰ σκιά, κουκουλωμένη σ' ἄσπρο σεντόνι... Κι' ἔτρεχε ὁ κοσμάκης κι' ἔρριχνε πετρέλαιο στὸν τάφο τοῦ Νταρίλη... Μάταια ὅμως, γιὰτὶ ἡ σκιά μπαινόθαίνε... Καὶ πέρασαν κάμποσα χρόνια, ὥσπου ν' ἀνακαλυφθῇ ποιὸς Κονιτσιώτης παρηγοροῦσε τότε τὴν καημένη τὴν Νταρίλαινα...

Τὸ Μπέρκο εἶχε τὸν τελευταῖο καιρὸ μιὰ κουμπανία βιολιὰ μὲ τὸ Σούλιο, δεύτερης ὁμως διαλογῆς, ποὺ χρησιμοποιοῦνταν σ' ὥρα ἀνάγκης. Ἀπὸ τὸ Μπέρκο ἔβγαιναν κι' οἱ πραχτικοὶ ὀδοντογιατροί. Μ' ὅλα τὰ σύνεργα. Μιὰ τανάλια. Ἐνα ράμα ἀπὸ ἄντερο ἀλόγου. Νισιαντίρι καὶ στύψη γιὰ νὰ σταματᾷ τὸ αἷμα.

(Συνεχίζεται)

τή διασκέδαση στή γειτονιά. Πολλές φορές όμως οί εκδηλώσεις αυτές είναι ασύγκριτα καλύτερες από τις συνηθιζόμενες στις μεσοαστικές τάξεις των πόλεων. Προσφέρονται δὲ πάντα διάφορα γλυκίσματα, ποτά, ξηροὶ καρποὶ κ.λ.π.

Στοὺς χορευτικούς ρυθμούς προστίθενται τώρα τὸ μάμπο, τὸ ρόκ, τὸ τσά - τσά καὶ τὸ τσάρλεστον, ἂν καὶ μόνο λίγοι τέτοιοι δίσκοι ἔχουν φερθῇ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ἐξ ἄλλου, συνεχίζονται παράλληλα στὸ χωριό, κυρίως δὲ κατὰ τις ὀνομαστικές ἑορτές, καὶ οἱ ἄλλων εἰδῶν χοροὶ καὶ γλέντια. Γενικά ἡ περίοδος αὐτὴ εἶναι ἀπὸ τις ζωηρότερες καὶ ὁμορφότερες τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τοῦ χωριοῦ.

* * *

Ἀπὸ τὸ 1961 καὶ ἐφεξῆς τὰ πράγματα διαμόρφωσαν μιὰ νέα σχετική περίοδο, ποὺ διακρίνεται σὲ δυὸ ὑποπεριόδους με ὄριο τὸ 1965.

Τὴν πρωτοβουλία τώρα στὸ χωριό ἔχει μιὰ καινούργια (ἔστω καὶ ἂν ὠρισιμένως συνδέεται με τὴν προηγούμενη) γενιὰ νεαρῶν. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς, καλλιεργημένοι καὶ με ἰσχυρὴ προσωπικότητα, διαμόρφωσαν πολὺ διαφορετικές καταστάσεις. Οἱ ἀντιλήψεις καὶ τὸ κλίμα τῶν σχέσεων εἶναι διαφορετικά. Οἱ νέοι ἐμφανίζονται με σύγχρονη ὁμορφιά, ἀλλὰ παράλληλα σκέπτονται καὶ συζητοῦν τὰ προβλήματά τους. Ὅλοι τους σχεδὸν εἶναι σπουδαστές. Συνεχίζουν πολλὲς ἀπὸ τις προηγούμενες συνήθειες καὶ περνοῦν τις ἐλεύθερες ὥρες τους πάντα μαζί. Ὅστόσο, οἱ κοπέλλες εἶναι περισσότερες καὶ μερικὲς ὁμάδες τους δὲν συμμετέχουν πάντα σὲ κοινὲς ἐκδηλώσεις. Ἐπίσης, ὑπάρχουν κάποτε 2—3 νεαροὶ ποὺ παίζουν κιθάρα καὶ ποὺ ἀκούονται τὰ βραδυνὰ καντάδες (ὅπως καὶ παλαιότερα). Οἱ περίπατοι στὰ γύρω μέρη τοῦ χωριοῦ εἶναι συνηθέστεροι καὶ τὰ τρανζίστορς πληθύνονται.

Εὐκαιρίες γιὰ χοροὺς δίνονται πολλές, μερικοὶ δὲ γίνονται στὸ ὕπαιθρο. Συμμετέχουν σ' αὐτοὺς καὶ οἱ γυναῖκες ποὺ παραθερίζουν. Τὰ πίκ - ἅπ ἀντικαθιστοῦν τὰ γραμμόφωνα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα πολλὰ ἔχουν φθαρῇ. Οἱ παλιοὶ δίσκοι συγκινοῦν πάν-

τα, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἀρκεῖ γιὰ νὰ μὴν ἔχουν τὴ σειρά τους ἀκόμη καὶ τὸ τουῖστ καὶ τὸ χάλυ - γκάλυ. Δροσερὲς δεσποινίδες καὶ συνετοὶ νεαροὶ, περνῶντας ἡμέρες ἀπὸ τις διακοπὲς τους στὸ γραφικὸ χῶρο τοῦ χωριοῦ, κάμουν τὰ βήματα ἀπὸ νέες φιγούρες σὲ παλιὲς σάλλες, ὅπου ἄλλοτε ἐγίνονταν οἱ κοινωνικὲς ἐπισκέψεις ἀπὸ πλῆθος συγγενῶν καὶ φίλων ἢ χορεύονταν δημοτικοὶ ἢ εὐρωπαϊκοὶ χοροί, σὲ ἀνθηρὲς ἐποχὲς τοῦ Γανναδιοῦ.

Ἀλλὰ τὸ φθινόπωρο τοῦ 1965 συμπτωματικά ἔχει ἀφήσει τὸ Γανναδιὸ σχεδὸν χωρὶς νέους πιά. Οἱ ἀνάγκες τῆς ἐποχῆς ἔχουν δασπεῖρει τοὺς χωριανούς σὲ διάφορους τόπους καὶ συχνὰ δὲν ἐπιτρέπουν σ' αὐτούς, ἰδιαίτερα δὲ στοὺς νέους, νὰ ἐπιστρέφουν ὅπως παλαιότερα. Τὰ πράγματα ἔφεραν ἀλλαγές. Ὅστόσο οἱ μόνιμοι κάτοικοι τοῦ χωριοῦ δὲν μποροῦν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν παλιὰ συνήθεια καὶ ἔτσι με ἐκπληξὴ τοὺς βλέπει κανεὶς νὰ συγκεντρῶνται ἀρκετὲς φορές τὸ χρόνο σὲ σπίτια ἢ στὸ ὕπαιθρο γιὰ διαφόρων μορφῶν γλέντια. Ἐπὶ πλέον οἱ ἄνδρες βρίσκουν τακτικὰ τὴν εὐκαιρία νὰ ψήσουν κάτι γιὰ μεζὲ καὶ νὰ περάσουν με συντροφιά μερικὲς ὥρες. Ἡ νέα αὐτὴ κατάσταση ἔχει διάφορα ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά ποὺ ὁμως δὲν εἶναι καιρὸς νὰ μελετηθοῦν. Ἡ παραπάνω ἔρευνα ἀπεικόνισε λησμονημένες ὀψεις τοῦ παρελθόντος, ἰδιαίτερα ὁμως ἐκεῖνες ποὺ χάθηκαν ἐντελῶς. Τί θὰ ἀκολουθήσῃ στὸ μέλλον εἶναι ἄλλο θέμα.

* * *

Μὲ τὸ παραπάνω κείμενο, φέραμε, ἀπὸ διαφόρους λόγους, στὴ δημοσιότητα στοιχεῖα ἀπὸ δύο ἀξιόλογους τομεῖς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τοῦ Γανναδιοῦ: Τὴν ἀξιωματικὴ συνήθεια νὰ χορεύονται σ' αὐτὸ εὐρωπαϊκοὶ χοροὶ καὶ τὴν προοδευτικὴ νοοτροπία τῶν νέων τοῦ χωριοῦ σὲ διάφορες γενιές. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦταν νὰ μὴν τὸ ἰδοῦν μερικοὶ παρεξηγημένα — ἔστω καὶ γιὰ τὴ μεγάλη ἔκτασή του. Προσπαθήσαμε ἀπλῶς νὰ ἀποδώσωμε πιστὰ τὴν πραγματικότητα. Δώσαμε εἰκόνες ἀπὸ τὴ ζωὴ σὲ ἓναν τόπο. Ἐλπίζομε νὰ προσφέρουν ἐνδιαφέρον σὲ πολλοὺς ἀναγνώστες.

Ἡ Ρουμανικὴ προπαγάνδα κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας εἰς Ἡπειρον

Τοῦ κ. ΣΤ. ΓΚΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Οἱ Τοῦρκοι, μένεα πνέοντες, διότι οὐδὲν θετικὸν ἀνεκάλυψαν, ἀπεφάσισαν νὰ στραφῶσι πρὸς τοὺς ἡγήτορας τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑταιρίας, ἣτις ἦτο γνωστὴ εἰς τοὺς Τούρκους ὡς φιλανθρωπικόν, ἐκπολιτιστικόν καὶ φιλεκπαιδευτικόν σωματεῖον. Πρὶν ἀκόμη στραφῶσι κατ' αὐτῶν, ὁ προνοητικὸς ὑποδιευθυντὴς τῆς Μ. Λάνδος, ὅστις ἔλαβε αὐτοπροσώπως μέρος εἰς τὴν ἐξόντωσιν, ἀνεχώρησε διὰ κανονικοῦ διαβατηρίου εἰς Ἀθήνας. Ὁ δὲ Ἀλ. Λιβαδεὺς ψυχὴ καὶ πνεῦμαν τῆς Ἑταιρίας, εἰδοποιηθεὶς καταλλήλως ὑπὸ τοῦ μυστικοῦ μέλους τῆς Ἑταιρίας, τοῦ ὑπηρετοῦντος ὡς χωροφύλακος εἰς ἐμπιστευτικὴν θέσιν τῆς Τουρκικῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἰωαννίνων δι' ὃν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, ὅτι ἐπίκειται ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἡ σύλληψις του, ἐξηφανίσθη πάραυτα, κρυβεῖς εἰς μακρὰν τῆς οἰκίας του συγγενικὴν οἰκίαν. Ὅταν μετ' ὀλίγον ὁ Θεοδωράκης Παγγῆς μετέβη ἐπὶ κεφαλῆς Χωροφυλάκων Τούρκων εἰς τὴν οἰκίαν του, διὰ νὰ τὸν συλλάβῃ, ὡς ἦτο ἐπόμενονον, δὲν τὸν ἀνεῦρεν καὶ ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι εἰς τὸ Καρακόλι των.

Ὁ Ἀλ. Λιβαδεὺς, ὡς διηγεῖται ὁ ἴδιος εἰς τὴν τοσοῦτον συγκινητικὴν καὶ παραστατικὴν ἐν τῇ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚῇ ΕΣΤΙΑ, πραγματεία του, ἀναχωρεῖ τὴν 23ην Ἰουνίου νύκτωρ ἐκ τῆς εἰς ἣν ἐκρύβετο οἰκίας καὶ τῇ συνοδείᾳ δύο λαμπρῶν πατριωτῶν φθάνει εἰς Χουλιαράδες. Ἐκεῖ διενυκτέρευσε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φίλου του Τασούλα. Ἐκεῖθεν, τῇ βοηθείᾳ ἐκείνου, διήλθε τὴν ἐπομένην νύκτα τὸν ποταμὸν Ἀραχθὸν καὶ ἐπάτησε κατενθουσιασμένος καὶ κατασυγκεκινημένος τὸ ἐλεύθερον χῶμα τῆς γλυκειᾶς πατρίδας Ἑλλάδος, διὰ τῆς ὁποίας τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον ὑπέφερε.

Οὕτω, χάρις εἰς τὴν δραστηκὴν ἐπέμβασιν τῆς λαμπρᾶς ταύτης Ἑλληνικῆς Ὀργανώσεως, τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑταιρείας καὶ τῶν γενναίων ἐκείνων τέκνων τῆς Νήσου, τῶν ἐκτελεστῶν τῆς λίαν ἐπικινδύνου ταύτης ἀποφάσεως, ἀπεκαθάρθη ἡ Ἡπειρος ἀπὸ τὰ ἀνθρωπόμορ-

φα ταῦτα τέρατα, ὁ δὲ δεινοπαθὼν λαὸς τῆς ἀνέπνευσεν. Τὰ ἐναπομείναντα λείψανα τῆς Ρουμανικῆς συμμορίας, τὰ ἰδόντα τὸν θάνατον, ἰδίους ὄμμασι, τοσοῦτον ἐπανικοβλήθησαν, ὥστε ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια, δραματιζόμενα μετὰ φρίκης τὰ διαδραματισθέντα ἐφ' ὅλης τῆς ζωῆς των.

Τὴν μεγαλυτέραν ἀπογοήτευσιν ἐδοκίμασεν ὁ μισέλλην ἐν Ἰωαννίνοις Πρόξενος τῆς Ρουμανίας, ὁ ἰθύνων νοῦς τῆς ρουμανικῆς προπαγάνδας, ὅστις ἐν τῇ ὑπὸ τὰς χειρίστας συνθήκας διαλύσει τῆς ὑπ' αὐτοῦ ὑποθαλπομένης καὶ μισθοτροφοδοτουμένης ἀδρῶς ἐνόπλου Ρουμανικῆς συμμορίας, εἶδε τὰ ὠραῖα τοῦ ὄνειρα νὰ διαλύωνται.

Ἡ ἐξόντωσις τῆς ἐνόπλου ταύτης Ρουμανικῆς συμμορίας, ὡς ἦτο ἐπόμενονον, ἐπανέφερε τὸ καταπεπτοκὸς ἠθικὸν τῶν Βλαχοφώνων κατοίκων τῆς Ἡπείρου. Ἡ ὑπὸ τοιαύτας τραγικὰς συνθήκας πλήρης ἐξόντωσις τῆς ἐξαμελοῦς ταύτης ἐνόπλου Ρουμανικῆς συμμορίας, ἔφερε πλήρη παράλυσιν τῶν μελῶν τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας. Οὕτω οἱ Βλαχόφωνοι πληθυσμοὶ τῆς περὶ τὴν Πίνδον περιοχῆς, ἀναθαρρύναντες ἤρχισαν νὰ ἐκδιώκουν τοὺς εἰς τὰ χωρία των βίᾳ τοποθετηθέντας Ρουμανοδιδασκάλους. Ἡ ἐμφάνισις ἐν τῷ μεταξὺ συγκροτηθεισῶν ἐνόπλων Ἑλληνικῶν Ὀμάδων, δίδει τὴν τελειωτικὴν βολὴν εἰς τὴν ἐπὶ ὀλοκλήρους δεκαετηρίδας ὀργιάσασαν Ρουμανικὴν προπαγάνδα. Οἱ ὄνειρευθέντες τὴν ἴδρυσιν **Μεγάλης Βλαχίας** περὶ τὴν Πίνδον, βλέπουσι τὰ ὄνειρά των μένοντα διαρκῶς καὶ ἐσαεὶ ὄνειρα. Οἱ Βλαχόφωνοι ἀδελφοί μας, οἱ κατοικοῦντες εἰς τὰ χωρία τῆς Κονίτσης, τοῦ Ἀνατολικοῦ Ζαγορίου, Μετσόβου καὶ Συρράκου, πανηγυρίζουσι τὴν ἀπελευθέρωσίν των ἀπὸ τὴν Ρουμανικὴν πανώλην.

Οὕτω φθάνομεν εἰς τὸ σωτήριον ἔτος 1912 καθ' ὃ ἡ γλυκεία ἡμῶν Πατρίς Ἑλλάς, ἐκστρατεύει σύσσωμος καὶ σύψυχος πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ Τούρκου κατακτητοῦ καταδυναστευομένων ὑποδούλων χωρῶν, Ἡπείρου, Μακεδονίας καὶ Νήσων τοῦ Ἀρχιπε-

Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κονίτισης

30 Σεπτεμβρίου 1968

Ἀγαπητέ μου Β.

Μέσα σ' ὅλες μας τὶς σκοτοῦρες ἄς κοιτάξουμε καὶ τὸ θέμα τῆς Κόνιτσας μ' ἓνα ἄλλο μάτι.

Δηλαδή: Σκέφτουμε ὅτι κάνοντας προσπάθεια ἀνάμεσα στοὺς εὐπόρους κονιτιστῶτες, θάταν δυνατόν νὰ ἱδρύσουμε ἀνάμεσά τους μιὰ ἐταιρεία μὲ κεφάλαια τῆς τάξεως ἀπὸ δραχ. 3.000.000 — 5.000.000 (ἔχω ἤδη μιλήσει μὲ πολλοὺς ἀπ' αὐτοὺς καὶ κανένας δὲν μοῦ εἶπε ὄχι).

Ὁ σκοπὸς τῆς ἐταιρείας αὐτῆς θὰ εἶναι ἡ ἐκμετάλλευση τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν τοῦ κάμπου τῆς Κόνιτσας καὶ τῆς ἐπαρχίας. Κατ' ἀρχὴν μιὰ γεωργοκτηνοτροφικὴ ἐκμετάλλευση ἴσως γεωργικὴ Βιομηχανία καὶ σὲ συνέχεια μιὰ τουριστικὴ ἐκμετάλλευση (τώρα ποὺ θὰ γίνῃ ὁ δρόμος καὶ τὸ φράγμα τοῦ Στοιμίου ἀπὸ τὴ ΔΕΗ), ἱδρυση Μοτέλ κ.λ.π. Ἡ ἐταιρεία θὰ εἶναι μετοχικὴ καὶ ὁ καθένας θὰ δάξῃ 100.000 — 200.000 ἢ καὶ περισσότερα γιὰ συμμετοχὴ.

Ἐδρα θὰ ἔχῃ τὴν Κόνιτσα.

Τὸ πρᾶγμα παίρνει τὴ μορφή μιᾶς σύγχρονης μορφῆς «Εὐεργεσίας», στὴν ὁποία ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ «δωρητὴς» δὲν χάνει τὰ

λεφτά του — ὅπως τὸ κάνουν τὸν παλιὸ καιρὸ οἱ ὑπειρώτες εὐεργέτες — ἀφ' ἑτέρου θὰ παίρνῃ καὶ ἓνα κέρδος. Βέβαια τὸ κέρδος αὐτὸ τουλάχιστον γιὰ τὰ πρῶτα χρόνια θὰ εἶναι χαμηλό, 3—4% τὸ χρόνο. Τὸ σχέδιο τὸ ἀπεδέχθησαν πολλοὶ Κονιτιστῶτες καὶ ὑπόσχονται ὅτι θὰ βροῦνε καὶ ἄλλους μετόχους, ἀρκεῖ νὰ τοὺς ἐμφανίσουμε ἓνα καλὰ μελετημένο πρόγραμμα, καὶ ἀνθρώπους ἐμπιστοσύνης καὶ δραστηρίους.

Ἀνάγκη λοιπὸν ν' ἀνασκουμπωθοῦμε ὅλοι.

Πρῶτα γιὰ τὴ γεωργοκτηνοτροφικὴ ἐκμετάλλευση. «Σοβαρὰ καὶ μελετημένα» θὰ κάνουμε μιὰ μελέτη οἰκονομοτεχνική. Πλαίσιο ὁ κάμπος τῆς Κόνιτσας καὶ ἡ παραγωγὴ τῶν χωριῶν. Μπορεῖ νὰ συνδιασθῇ καὶ μὲ τὴ δυνατότητα νὰ μεταφέρῃ ἡ «Δωδώνη Κονσερβοποιῖα» ἀπὸ τὴν Ἄρτα, σὲ χρόνους κενούς, μηχανήματα γιὰ κονσερβοποιῖα στὴν Κόνιτσα. Σχετικὰ μιλήσαμε μὲ τοὺς ἱδρυτὰς τῆς «Δωδώνης» ποὺ εἶναι συμπατριῶτες μας καὶ ὑπάρχουν μιὰ σειρά μηχανήματα ποὺ μεταφέρονται εὐκολὰ γιὰ τὴν περίοδο παραγωγικῆς αἰχμῆς.

Γιὰ τὴν τουριστικὴ ἐκμετάλλευση θὰ

λάγους. Ὁ γενναῖος Ἑλληνικὸς στρατός, ἔχων ὡς ἀρχιστράτηγον τοῦ ἀ η τ ο ὕ τ ὸ ν γ υ ι ὀ ν, τὸν δαφνοστεφὴ Διάδοχον καὶ Στρατηλάτην Κωνσταντῖνον, παντοῦ ἐγείρει τρόπαια. Τούτου προπορεύονται πρὸς προλείανσιν τοῦ ἐδάφους, ἑνοπλοὶ ἀνταρτικαὶ ὁμάδες ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν δεδοκιμασμένης ἱκανότητος, γενναιότητος καὶ πείρας ἀρχηγῶν. Ταύτας ἀποτελοῦσαν Φιλέλληνες, ὡς οἱ Ἀθάνατοι Γαριβαλδῖνοι Ἕλληνες ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ κυρίως Ἑπειῶται, οἱ ὁποῖοι ἔσπευσαν ὁμοθύμως εἰς τὸ Ἐθνικὸν προσκλητήριον. Οὐκ ὀλίγοι ἐκ τῶν Ἑπειωτῶν εἶναι οἱ ἀδελφοί μας Βλαχόφωνοι, οἱ αἰῶνιοι Ἕλληνες, τοὺς ὁποίους ἐνθουσιάζει ἡ φλόξ τῆς ἐλευθερίας. Εἶναι οἱ πρωτοπόροι τῶν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος μας Ἐθνι-

κῶν ἀγώνων, εἶναι οἱ πρῶτοι σπεύσαντες εἰς τὸν ἐθνεγερτήριον σάλπισμα τοῦ 1821, εἶναι οἱ μεταξὺ τῶν πρώτων γενναῖοι ἀγωνισταὶ τοῦ 1912, εἶναι οἱ σπουδαίως συμβαλόντες εἰς τὸν νικηφόρον ἀγῶνα τοῦ 1940 — 41, εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τὰ μάλα συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ ἀπαλλαγῇ ἡ Ἑλλάς μας ἀπὸ τὸ ξενοκίνητον κομμουνιστικὸν ἄγος.

Τίς λοιπὸν, ἐχεφρονῶν, τίς ἀνεπηρεάστως κρίνων, δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ, νὰ θέσῃ ἐν ἀμφιδόλῳ τὴν Ἑλληνικὴν τούτων συνείδησιν; Εἶναι οἱ ζῶντες, κληρονομικῶ δικαίῳ, ἐν τῷ Ἑλληνικῷ στερεώματι. Εἶναι οἱ πρωτοπόροι καὶ εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν καὶ εἰς τὰ πνευματικὰ πεδία. Εἶναι οἱ φύσει καὶ θέσει ἀϊώνιοι Ἕλληνες.

Ἡ εὐαγγέλιον
πατρίδα

Τοῦ μονίμου
ἀνταποκρι-
τοῦ μας

Ὁ κ. Βασίλειος Κουκέσης, μᾶς ἀπέστει-
λεν ἐπιστολήν εἰς τὴν ὁποίαν παραπονεῖ-
ται καὶ διαμαρτύρεται καὶ ἀγανακτεῖ διό-
τι τὸ φράγμα τοῦ Ἀώου, τὸ ὁποῖον ἐπρό-
κειτο νὰ κατασκευάσῃ ἡ ΔΕΗ, παρὰ τὴν
γέφυραν τοῦ Στομίου, καὶ τὸ ὁποῖον ἀπε-
τέλει τὸ ὄνειρο ὅλων τῶν οἰκιστῶν, ἀ-
ποφασίζεται τελικῶς νὰ μὴν γίνῃ, πρῶτον
διότι ἡ Κόνιτσα εὐρίσκεται πλησίον τῶν
συνόρων καὶ δεύτερον διότι δὲν ἐγένετο
εἰσέτι ἐπαρκῶς ἡ μέτρησις τῶν ὑδάτων
τοῦ Ἀώου. Τονίζει τὰ μεγάλα ὠφέλη τὰ
ὁποῖα θὰ εἶχεν ἡ Κόνιτσα καὶ ἡ περιοχὴ
τῆς ἐκ τοῦ ὡς ἄνω φράγματος, — (του-
ριστικά, γεωργικά κ.λ.π.), μὲ ἀποτέλεσμα
νὰ σταματήσῃ ἡ ἐκροὴ τοῦ ὑπληθυσμοῦ
πρὸς τὰ κέντρα. Τονίζει ὅτι τὸ φράγμα
τοῦτο πλησίον τῆς Κονίτσης, ἐν συνδιασμῶ
μὲ τὸν νέον — προβλεπόμενον δρόμον —
Ἡπείρου — Μακεδονίας — Συνόρων, θὰ
ἀποτελέσουν τὸν πόλον ἀναζωογονήσεως
τῆς οἰκονομίας τῶν περιοχῶν αὐτῶν. Καὶ
καλεῖ ὅλους τοὺς δυναμένους νὰ βοηθή-
σουν, ἰδίᾳ τοὺς Κονιτσιώτας τῶν Ἀθη-
νῶν, νὰ βροῦν τοὺς τρόπους, νὰ δραστηριο-
ποιηθοῦν ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων, νὰ τονί-
σουν τὰ πλεονεκτήματα, ὥστε νὰ πραγμα-
τοποιηθῇ ἡ κατασκευὴ τοῦ φράγματος εἰς
τὸ Στόμιον Κονίτσης.

— Ἡ ἀδελφότης Ὁξιά Κονίτσης, ὁ Ἅγιος
Νικόλαος, ἐτέλεσεν ἀρτοκλασίαν εἰς τὸν ναὸν
Ἀγίου Αἰμιλιανοῦ λόφου Σκουζέ. Παρευρέθη-
σαν πολλὰ μέλη τῆς ἀδελφότητος μετὰ τῶν

κάνουμε ἐπίσης μιὰ μελέτη. Ἄν ἔχετε
νὰ μοῦ προτείνετε τίποτε, γράψετε στὸ πε-
ριοδικό.

Ὅλα αὐτὰ θὰ τὰ θγάλουμε στὸν πολύ-
γραφο καὶ θὰ ζητήσουμε τὴν ἐγγραφή
τῶν μετόχων.

Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἄκρως σοβαρὸ καὶ
πρέπει νὰ ἐνδιαφερθοῦμε ἀμέσως. Νὰ προ-
λάβουμε καὶ τίς εὐκολίες τῆς Τραπεζῆς
καὶ τὰ νέα μέτρα.

Σὲ χαιρετῶ, μὲ φιλία

οἰκογενειῶν τῶν. Μετὰ τὸ πέρασ, διανεμήθη
ἄρτος εἰς ὅλον τὸ ἐκκλησίασμα. Μετὰ τὸ πέ-
ρας τῆς θείας λειτουργίας μετέβησαν εἰς τὸ
κέντρον Ψητοπωλείον «Τὰ Σάλωνα» τοῦ Ἡπει-
ρώτου Νικολάου Φρίγκα, Σεπολίων 67 (πλα-
τεῖα Ἀγίου Μελετίου) ὅπου ἐσερβίρισαν κα-
φὲ καὶ ποτὰ, εὐχηθέντες ὅλοι «χρόνια πολλὰ
καὶ ὁ Ἅγιος Νικόλαος βοήθειά μας».

— Ἀπεβίωσαν καὶ ἐτάφησαν ἐν Ἀθήναις
οἱ συμπατριῶται μας Δημήτριος Παπᾶς, Χρή-
στος Ράγκας, Παῦλος Γκότζος καὶ Δημήτριος
Κούσιος καὶ Νικ. Οἰκονομίδης.

— Ἡ δις Μαίρη Δ. Μηλίγκου, φιλόλογος,
ἔδωσε ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου μετὰ τοῦ
κ. Ἰωάννου Μαρκαντώνη, ἐπιμελητοῦ τοῦ Πα-
νεπιστημίου Ἀθηνῶν.

— Ἀνεχώρησε δι' Ἀγγλίαν πρὸς μετεκπαί-
δευσιν ὁ γεωπόνος κ. Χριστόφορος Παππᾶς.

— Τὴν 30.9.68 εἰς τὸ χωρίον Ἀμάραντος
ὁ Παναγιώτης Νικ. Μήσης, ἐτῶν 14, περιερ-
γάζομενος τὸ ὄπλον τοῦ θείου τοῦ Χρήστου Θ.
Ζιάκου, ἐτραυμάτισε θανασίμως δι' αὐτοῦ τὴν
Βικτωρίαν Κ. Στέρτσιου, ἐτῶν 16, ἡ ὁποῖα
καὶ ἐξέπνευσε μεταφερομένη πρὸς Κόνιτσαν.

— Ἀπὸ τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους ἰδρύ-
θη καὶ λειτουργεῖ εἰς Κόνιτσαν καὶ Γυμνασια-
κὸν Οἰκοτροφεῖον Θηλέων εἰς τὸ οἶκημα Γ. Γε-
ράση, κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ Μητροπολίτου
μας καὶ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Φιλεκπαι-
δευτικοῦ Συλλόγου ΓΡΑΜΜΟΣ.

— Τὴν 6.10.68 ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Σεβασμι-
ωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Σεβαστιανοῦ
ἀγιασμός ἐπὶ τῇ ἐγκαταστάσει τῆς διοικήσεως
καὶ τῶν γραφείων τοῦ Τάγματος Ἐθνοφυλα-
κῆς Κονίτσης εἰς τὸ νεόδμητον κτίριον ἰδιο-
κτησίας Λωλίδη - Καπακλή παρὰ τὴν κεντρι-
κὴν πλατεῖαν.

— Ὁμοίως τὴν 6.10.68 ἐτελέσθησαν δι' ἀ-
γιασμοῦ τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου αὐτομάτου Στε-
γνοκαθαριστηρίου — Πλυντηρίου — Βαφείου
τῶν κ.κ. Σ. Φαρμάκη — Ἰ. Στράτου.

— Τὴν 6.10.68 ἐπεσκέφθη τὴν Κόνιτσαν ὁ
Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀρτης κ.κ. Ἰ-
γνάτιος, φιλοξενηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητρο-
πολίτου μας κ.κ. Σεβαστιανοῦ.

— Ἠλεκτροφωτίσθη περὶ τὰ μέσα Ὀκτω-
βρίου καὶ τὸ χωρίον Λαγκάδα.

— Τὴν 7.10.68 ἐγένετο εἰς τὴν πόλιν μας
ἔρανος ὑπὲρ τῶν ἀπόρων καὶ ἀπροστατευτῶν
παιδιῶν, ὅστις ἀπέδωσε τὸ ποσὸν τῶν 6.925
δραχμῶν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ τοῦ ἑορτασμοῦ

τῆς Παγκοσμίου Ἡμέρας τοῦ Παιδιοῦ, τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν Ἐθνικῶν Ἰδρυμάτων Παιδικῆς Προστασίας, διωργανώθη καὶ διάλεξις εἰς τὴν Πνευματικὴν Στέγην, μὲ ὁμιλήτριαν τὴν δίδαν Εὐδοκίαν Θάνου, Ἐπισκέπτριαν ἀδελφὴν τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α. καὶ μὲ θέμα: «Ἡ ὑγεία πρωταρχικὸν δικαίωμα τοῦ Παιδιοῦ».

— Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐνισχύθη ὁ Δήμος Κονίτσης μὲ τὸ ποσὸν τῶν 100.000 δραχμῶν.

— Ἦρχισεν ἡ κατασκευὴ τουριστικοῦ περιπτέρου — Κέντρου εἰς τὸ βορειοδυτικὸν ἄκρον τῆς Κεντρικῆς Πλατείας οὐ Κνίτσης.

— Ἀφίχθη καὶ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του ὁ νέος γεωπόνος Γεωργικῶν Ἐφαρμογῶν Κονίτσης κ. Θεοχαρόπουλος. Ὁ δὲ τέως τοιοῦτος κ. Ι. Καζάξης ἀνεχώρησε μετατεθεὶς εἰς Ξάνθην.

— Ἀπὸ 7 ἕως 10.10.68 ἐλειτούργησεν εἰς τὴν Ἀναγνωστοπούλειον Σχολὴν, Σχολεῖον βραχείας διαρκείας, καὶ παρεδόθησαν πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας καὶ φοιτήσαντας Γραμματεῖς τῶν Κοινοτήτων τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης μαθήματα Γεωργικῆς Στατιστικῆς ὑπὸ τῶν κ.κ. Οἰκονόμου προΐσταμένου Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας Ἰωαννίνων, καὶ τῶν γεωπόνων Παπαστυλοπούλου (ἐξ Ἰωαννίνων) καὶ Θεοχαροπούλου, Παππᾶ καὶ Μάντζου Κονίτσης. Ὡμίλησαν ἐπίσης πρὸς αὐτοὺς καὶ οἱ κ.κ. Παπασταύρου, Διευθυντῆς Γεωργίας Ἰωαννίνων, καὶ τὴν 9.10.68 ἐντὸς τῆς Πνευματικῆς Στέγης Κονίτσης ὁ Νομάρχης Ἰωαννίνων κ. Α. Λεβίδης, ὅστις ἀνέπτυξε πρὸς αὐτοὺς τὴν ἀξίαν καὶ τὴν συμβολὴν τῆς στατιστικῆς εἰς τὴν πρόοδον καὶ προαγωγὴν τοῦ τόπου, καὶ παραλλήλως ἐτόνισε πρὸς αὐτοὺς νὰ ἔχουν συνείδησιν καὶ συναίσθησιν ὅτι ἀποτελοῦν τὰ βασικὰ καὶ μόνιμα στελέχη τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως (ιδίως εἰς τὰς Κοινότητας) δεδομένου ὅτι οἱ Κοινοτικοὶ ἄρχοντες εἶναι αἵρετοί, καὶ ὅτι πρέπει νὰ κατέχουν κατὰ δάθος ὅλα τὰ προβλήματα καὶ ζητήματα τῆς Κοινοότητός των καὶ νὰ ἐπιλύουν αὐτὰ μὲ σύμπνοιαν, κατανόησιν καὶ ὁμόνοιαν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἄλλων Κοινοτικῶν παραγόντων, Προέδρου καὶ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, ἱερέως, διδασκάλου, σταθμάρχου κλπ.

Τὴν τελευταίαν ἡμέραν, μετὰ τὴν λήξιν τῶν μαθημάτων, ὡμίλησαν ἐπίσης πρὸς τοὺς Κοινοτικούς Γραμματεῖς καὶ ὁ Σεβασμιώτατος

Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανός, καὶ ὁ Ἐπαρχος κ. Α. Ρεμπάπης.

— Ὑπὸ τῆς ἐταιρείας «Κύκλος» ἀποπερατώθη, καὶ ἐτέθη εἰς δημοσίαν χρήσιν ἡ νέα μεγάλη ἐπὶ τοῦ Σαρανταπόρου γέφυρα ἡ μετὰξὺ Πυρσόγιαννης - Καστανέας ἐπὶ τῆς ὑπὸ κατασκευὴν ἐθνικῆς ὁδοῦ Ἠγουμενίτσης — Θεσσαλονίκης.

— Τὴν 18.10.68 ἀφίχθη εἰς Κόνιτσαν ὁ Νομάρχης κ. Α. Λεβίδης πρὸς ἐπιτόπιον ἐξέτασιν διαφόρων ζητημάτων τῆς πόλεως καὶ Ἐπαρχίας Κονίτσης, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ συζητηθοῦν εἰς τὸ προσεχὲς συνέδριον Δήμων καὶ Κοινοτήτων, τὸ ὁποῖον θὰ συγκροτηθῇ εἰς Ἰωάννινα τὴν 6ην προσεχοῦς Νοεμβρίου.

— Τὴν 18.10.68 εἰς τὸ χωρίον Ἀετόπετρα ὁ τετραετὴς παῖς Κων)νος Χ. Καλιντέρης, χάριν παιδιᾶς, ἔθεσε πῦρ εἰς δύο χορταποθήκας ἀνηκούσας εἰς τὸν πατέρα του Χαράλαμπον, καὶ εἰς τὸν θεῖον του Σωτήριον Καλιντέρην, αἱ ὁποῖαι ἀπετεφρώθησαν ὀλοσχερῶς. Εἰς μίαν δὲ ἐξ αὐτῶν ἐνέκλεισε καὶ τὸν κυνηγετικὸν κύνα τοῦ πατρός του, ὅστις καὶ ἐκάη.

— Τὴν 19.10.68 ἐδόθη εἰς τὴν ἐνταῦθα Λέσχην Ἀξιωματικῶν χοροεσπερὶς πρὸς τιμὴν τῶν Ἐφέδρων ἀξιωματικῶν εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθησαν καὶ πολλοὶ ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν τῆς Κονίτσης.

— Τὴν 20.10.68 ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμὰς Κονίτσης ΠΙΝΔΟΣ συναντηθεῖσα ἐνταῦθα εἰς φιλικὸν ἀγῶνα μετὰ τῆς ὁμάδος ΕΘΝΙΚΟΣ Καλούτσιανης Ἰωαννίνων, ἠττήθη μὲ τέρματα 5 — 3.

— Τὴν 20.10.68 ὁ καιρὸς μετεβλήθη ἀποτόμως εἰς ψυχρὸν καὶ τὰ πρῶτα χιόνια ἔκαναν τὴν ἐμφάνισιν των κατελθόντα μέχρις Ἀγκαθίου καὶ Ἀμμηναδιῶν. Κατόπιν ἔπνευσε σφοδρὸς βορρᾶς ἐπὶ τριήμερον, ὅστις προεκάλεσεν ἀρκετὰς ζημίας εἰς στέγας, δένδρα, δίκτυον ΔΕΗ καὶ ΟΤΕ κλπ. ἀνὰ τὴν ἐπαρχίαν μας.

— Ἀνεχώρησεν, ἀποστρατευθεὶς τῇ αἰτήσει του ὁ τέως Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Κονίτσης ἀντισυν)χης κ. Συμεωνίδης.

— Ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Ἀθηναγόρα, ἀπεστάλη συλλυπητήριος ἐπιστολὴ πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἐκλιπόντος φαρμακοποιοῦ καὶ τέως Δημάρχου Κονίτσης Κων)νου Ρούση.

— Ὡς ἐπληροφορήθημεν, εἰς τὸ χωρίον Δί-

στρατον υπέστησαν δηλητηρίασιν ἐκ συμπε-
πυκνωμένου γάλακτος δύο δίδυμα θρέφη τοῦ
Εὐθυμίου Γκόγκου ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἓν ἀπε-
θίωσεν.

—Τὴν 26.10.68 εἰς τὸ χωρίον Πηγὴ ἐφο-
νεύθη ἡ Δημητρούλα χήρα Μιχαὴλ Ντούσκας,
κάτοικος Μαζίου, ἐτῶν 70 (καταγομένη ἐκ
Πηγῆς) συνεπεία πτώσεως τῆς ἑκ τινος μαν-
δροτοίχου παρὰ τὴν πατρικὴν τῆς οἰκίαν.

—Μὲ ἐπιβλητικὴν λαμπρότητα ἐορτάσθη ἐ-
φέτος ἡ ἐπέτειος τῆς 28ης Ὀκτωβρίου εἰς Κό-
νιτσαν.

Ὁλόκληρος ἡ πόλις ἐσημαιοσπολίσθη καὶ
τὸ ἀπόγευμα τῆς 27.10.68 ἐψάλη ἐπιμνημό-
συνος δέησις ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητρο-
πολίτου μας κ.κ. Σεβαστιανοῦ εἰς τὸ Νεκρο-
ταφεῖον τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου ὅπου καὶ κα-
τετέθησαν στέφανοι. Ἀργότερον εἰς τὴν Κεν-
τρικὴν Πλατεῖαν ἡ εἰδικῶς μετακληθεῖσα Φι-
λαρμονικὴ Κερκύρας ἐπαιάνισεν ἐθνικοὺς ὕ-
μνους καὶ ἐμβατήρια.

Τὴν 28.10.68 ἐψάλη ἐπίσημος Δοξολογία
εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικολά-
ου, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μη-
τροπολίτου μας, καὶ τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡ-
μέρας ἐξεφώνησεν ὁ ἐπιθεωρητὴς Δημοτικῶν
Σχολείων κ. Ἀλέξανδρος Λαζάνης.

Ἐπηκολούθησεν ἐπιμνημόσυνος δέησις καὶ
κατάθεσις στεφάνων εἰς τὸ ἡρώον τῆς ἀγορᾶς,
καὶ ἐν συνεχείᾳ παρήλασαν πρὸ τῶν ἐπισήμων
οἱ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῶν Σχολείων καὶ
Ἰδρυμάτων τῆς πόλεως, οἱ πρόσκοποι - ὁδη-
γοί, νεάνιδες μὲ ἐθνικὰς ἐνδυμασίας, ἡ ποδο-
σφαιρικὴ ὁμὰς «Πίνδος», οἱ ἀνάπηροι πολέ-
μου, Ε.Σ.Α. καὶ Χωροφυλακὴ, καὶ στρατιωτικὰ
τμήματα.

Κατόπιν ἐδόθη δεξίωσις εἰς τὸ Δημαρχεῖον.
Τὸ δὲ ἀπόγευμα ἐχορεύθησαν εἰς τὴν πλατεῖ-
αν Ἐθνικοὶ χοροὶ καὶ τὴν ἐσπέραν διωργανώ-
θησαν αἱ ἐξῆς ἐκδηλώσεις. Ὑπὸ τοῦ στρατοῦ
διωργανώθη λαμπαδηφορία καὶ εἰς τὴν Λέσχην
Ἀξιοματικῶν ἐδόθη δεξίωσις πρὸς χάριν τοῦ
κοινοῦ. Περὶ δὲ ὥραν 8.30 μ.μ. εἰς τὴν κεν-
τρικὴν πλατεῖαν ἐδόθη συναυλία ὑπὸ τῆς Φι-
λαρμονικῆς Κερκύρας, τὴν ὁποίαν παρηκολού-
θησε ὄλῃθος Κονιτσιωτῶν.

Ἀπὸ τῆς προτεραίας δὲ ἐσχηματίσθη καὶ
ὑπὸ τοῦ στρατοῦ διὰ πυρῶν ἓνα τεράστιον
ΟΧΙ ἐπὶ τοῦ ὑψώματος τοῦ προφήτου Ἡλίου.

—Εἰς τὰ πλαίσια τοῦ ἐορτασμοῦ τῆς Παγ-
κοσμίου Ἡμέρας Ἀποταμιεύσεως, ἔλαβον χώ-

ραν καὶ εἰς Κόνιτσαν αἱ ἐξῆς ἐκδηλώσεις:

Τὴν πρωΐαν τῆς 31.10.68 οἱ μαθηταὶ καὶ
μαθήτριαι τῶν δύο τελεταίων τάξεων τοῦ Γυ-
μνασίου, ὠδηγήθησαν ὑπὸ τῶν καθηγητῶν τῶν
εἰς τὸ ἐνταῦθα ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς
Τραπεζῆς, ὅπου ὠμιλήσας ὁ διευθυντὴς αὐ-
τοῦ κ. Ε. Μαντέλλος, ἀνέπτυξε πρὸς αὐτοὺς
πῶς λειτουργοῦν τὰ τραπεζιτικὰ ἱδρύματα,
καθὼς καὶ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ Ταμιευτη-
ρίου Νεότητος, καὶ ἐν γένει ποῖα τὰ ἐκ τῆς ἀ-
ποταμιεύσεως προκύπτοντα ἀτομικὰ οἰκογε-
νειακὰ καὶ γενικὰ ἀγαθὰ. Τὸ δὲ ἀπόγευμα τῆς
ἰδίας ἡμέρας, ὁ κ. Μαντέλλος μετέβη εἰς τὸ
στρατόπεδον τοῦ ἐνταῦθα τάγματος καὶ ὠμί-
λησε μὲ παρόμοιον θέμα πρὸς τοὺς κ.κ. ἀξιω-
ματικούς, καὶ τοὺς ὀπλίτας αὐτοῦ. Παρομοίας
φύσεως ὁμιλία ἐγένετο ἐπίσης καὶ ὑπὸ τοῦ
Προϊσταμένου τοῦ Ταχυδρομείου κ. Ἀθανα-
σίου Φασούλη πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ μαθη-
τρίας τοῦ Γυμνασίου.

—Τὴν 3.11.68 ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ
νεοῖδρυθέντος ἐν Κονίτῃ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μη-
τροπόλεως Ἐκκλησιαστικοῦ Γηροκομείου ὑπὸ
τὴν ἐπωνυμίαν «Ἡ Θεοτόκος».

Κατ' ἀρχὴν ἐτελέσθη ἀγιασμὸς ὑπὸ τοῦ
Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Σεβα-
στιανοῦ, καὶ ἐπηκολούθησε σχετικὴ μὲ τὴν ἀ-
νίδρυσιν τοῦ ἐγκαινιαζομένου Γηροκομείου ὁ-
μιλία ὑπὸ τοῦ ἰδίου. Κατόπιν ὠμίλησαν κατὰ
σειρὰν οἱ κ.κ. Β. Τζαΐδας, συνταγματάρχης,
διοικητὴς προκαλύψεως, Α. Ρεμπάπης ἑπαρ-
χος, καὶ ὁ δήμαρχος Κονίτσης κ. Θ. Καρα-
τζῆμος, ἐξάραντες ἰδίως τὴν προσωπικότητα
τοῦ ἱεράρχου μας τὸ ἐντὸς σχεδὸν ἔτους ἀπὸ
τῆς ἐνθρονίσεώς του συνδέσαντος τὸ ὄνομά
του μὲ τὴν δημιουργίαν ἐνὸς νέου ἱδρύματος
τὸ ὁποῖον ἔλειπεν ἀπὸ τὴν Κόνιτσαν, καὶ εὐ-
χαριστήσαντες (ὅπως καὶ ὁ Σεβασμιώτατος)
τὴν δωρήτριαν τοῦ ἀκινήτου Καν Ἑλένην Μ.
Πατέρα καὶ τοὺς λοιποὺς δωρητὰς τοῦ Γηρο-
κομείου.

Παρευρέθησαν ἐπίσης εἰς τὴν ὡς ἄνω τελε-
τὴν καὶ οἱ κ.κ. Εἰσαγγελεὺς καὶ Διοικητὴς
Χωροφυλακῆς Ἰωαννίνων καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι
αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ καὶ πολλοὶ Κονιτσιῶται.

—Τὴν 3.11.68 ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμὰς Κονί-
τσης ΠΙΝΔΟΣ συναντηθεῖσα εἰς Φιλιππιάδα
μετὰ τῆς ἐκεῖ τοπικῆς ομάδος ΕΘΝΙΚΟΣ ἡτ-
τήθη μὲ τέρματα 2—1. Τὴν δὲ 6.11.68 ἡτ-
τήθη ἐπίσης ἐνταῦθα ὑπὸ τῆς ομάδος Π.Α.Σ.
Γιάννινα μὲ τέρματα 4—2 καὶ τὴν 10.11.68

ἐξήλθεν ισόπαλος εἰς ἀγῶνα δοθέντα ἐπίσης ἐνταῦθα μετὰ τοῦ Π.Α.Σ. Πρεβέζης μὲ τέρματα 1—1.

—Τὴν 10.11.68 ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Σεβαστιανοῦ ἐγένετο ἡ ἑναρξίς τῶν χειμερινῶν αὐτοῦ κηρυγμάτων. Ἀντὶ τῆς αἰθούσης τῆς Πνευματικῆς Στέγης, ὁμως, δεδομένου ὅτι ὁ καιρὸς ἦτο θερμὸς καὶ κατάλληλος, ἡ ὁμιλία τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐγένετο τὴν ὁρὴν μ.μ. ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τῆς ΑΤΕ παρὰ τὴν Κεντρικὴν Πλατεῖαν Κονίτσης, καὶ τὴν παρηκολούθησεν ἄπειρον πλῆθος.

—Ἐπίσης τὴν 10.11.68 οἱ ὀρειδάται τοῦ Τμήματος Ἰωαννίνων ἀφίχθησαν εἰς Κόνιτσαν καὶ ἀνῆλθον εἰς τὴν κορυφὴν «Τραπεζίτσα» (ὕψ. 2.022). Μετὰ τὴν κάθοδόν των καὶ περὶ ὥραν 4.30 μ.μ. μερίμνη τοῦ κ. Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Κονίτσης, ἐγένετο ὑπ' αὐτῶν καὶ προβολὴ ἐγχρώμων εἰκόνων «Σλάϊτς» ὀρειβατικοῦ περιεχομένου τοῦ καλλιτέχνου φωτογράφου καὶ ὀρειδάτου κ. Ἀπ. Βερτοδούλου, ἐντὸς τοῦ κινηματογράφου τοῦ κ. Πηγαδᾶ, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησε πλῆθος κόσμου.

—Μεταξὺ τῶν ἐπιτυχόντων καὶ ἐγγραφέντων εἰς τὰς ἀνωτέρας καὶ ἀνωτάτας σχολὰς νεαρῶν συμπατριωτῶν μας συγκαταλέγονται καὶ οἱ ἑξῆς: Σταῦρος Δημητρίου Μαργαρίτης εἰς Φυσικὴν Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Σταυρούλα Δ. Χαλούλου εἰς Ἰατρικὴν Ἀθηνῶν, Κων)νος Φασούλης εἰς Σχολὴν Οἰκονομικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, Γεώργιος Ι. Παπᾶς καὶ Χαράλ. Ἀπ. Ἐξάρχου εἰς Σχολὴν Πολιτικῶν ὑπομηχανικῶν Θεσσαλονίκης κ.ἄ.

—Ἀνεχώρησε μετατεθεὶς ὁ τέως διοικητὴς τοῦ τάγματος Ἐθνοφυλακῆς Κονίτσης ταγ)χης κ. Νικ. Τζώρτζης, καὶ ἀφίχθεις ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του ὁ νέος τοιοῦτος ταγ)χης κ. Μαρτζοῦκος.

—Τὴν 11.11.68 ἀφίχθη εἰς Κόνιτσαν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ τμήματος Σ.Ε.Ο. ἡ περιφερειακὴ Ἐφορὸς Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν κ. Μαρίκα Χωραΐτου.

—Τὴν 13.11.68 ἐδόθη διάλεξις εἰς τὴν Πνευματικὴν Στέγην Κονίτσης μὲ ὁμιλητὴν τὸν καθηγητὴν κ. Λάμπρου καὶ μὲ θέμα «Ἡ πρόληψις τῶν ἀτυχημάτων», τὴν ὁποίαν παρηκολούθησαν αἱ ἀρχαὶ καὶ πολλοὶ κάτοικοι τῆς Κονίτσης.

—Τὴν 16.11.68 ἐδόθη ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα στρατιωτικῆς μονάδος χοροεσπερὶς εἰς τὴν Λέσχην Ἀξιωματικῶν, εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέ-

θησαν ὁ στρατιωτικὸς διοικητὴς ΥἱΙΙΙ μεραρχίας, πολλοὶ ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν καὶ ἄλλοι προσκεκλημένοι Κονιτισῶται.

—Ἐπανῆλθε καὶ ἀνέλαβεν ἐκ νέου τὰ καθήκοντά του ὁ διοικητὴς τοῦ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Κονίτσης ὑπομοίραρχος κ. Ἀθανάσιος Παναγόπουλος.

—Τὴν 17.11.68 ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμάς μας ΠΙΝΔΟΣ συναντηθεῖσα ἐνταῦθα μετὰ τῆς Α.Ο. Ἀνατολῆς ἐνίκησεν αὐτὴν μὲ τέρματα 2—1. Τὴν δὲ 24.11.68 μεταβάσα εἰς Ἄρταν ἡττήθη μὲ τέρματα 7—2.

—Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου 1968 εἰς τὴν ἐνταῦθα Ἀναγνωστοπούλειον Σχολὴν ἐδόθησαν μαθήματα Ραπτικής — Κοπτικῆς ὑπὸ τῆς πεπειραμένης μοδίστας Κας ἀΚρακώστα καὶ ὑπὸ ὑπαλλήλων τῆς Ἀγροτικῆς - Οἰκιακῆς Οἰκονομίας πρὸς τὰς ἀγροτονεάνιδας τῆς περιοχῆς Κονίτσης.

—Ὁ συμπατριώτης συνταξιούχος σιδηροδρομικὸς κ. Λάμπρος Νάτσης, προσέφερεν εἰς μνήμην τῆς πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀποβιωσάσης μητρὸς του Γούλας πρὸς τὸ νεοῖδρυθὲν Ἐκκλησιαστικὸν Γηροκομεῖον Κονίτσης «Ἡ Θεοτόκος» τὸ ποσὸν τῶν 25.000 δραχμῶν.

—Ἡ πόλις μας ἀπέκτησε καὶ ἓνα καινούργιο στολίδι. Τὸ ὑπέροχο καὶ μεγαλοπρεπὲς κτίριο (μέγαρον) τοῦ Γυμνασίου μας, ἀνεγερθὲν ἐπὶ τοῦ δωρηθέντος ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Ρούση οἰκοπέδου, εὐρίσκεται ἐν τῷ περατοῦσθαι. Κατεσκευάσθη καὶ ἡ στέγη του καὶ ὑπολείπεται ἡ τοποθέτησις τῶν κεράμων καὶ αἱ ἐσωτερικαὶ ἐργασίαι. Ὀφείλομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας μας πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος μετέτρεψεν εἰς πραγματικότητα τὸ ὄνειρον ὀλοκλήρων δεκαετιῶν.

ΑΦΙΞΕΙΣ — ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Ἀφίχθησαν ἡ ἐπανέκαμψαν ἐξ Ἀθηνῶν οἱ κ.κ. Ἰωάν. Σχοινᾶς μετὰ τῆς κυρίας του, Παπαδημήτριος Μαργαρίτης, Νικ. Ρεμπέλης, Δημ. Βανδέρας ἱατρός, Ἀριστείδης Σούλης διὰ Βούρμπιανην κ.ἄ. καὶ ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ Καβάλας ὁ κ. Ἰωάν. Καπάιος.

Ἀνεχώρησαν ἐπίσης δι' Ἀθήνας οἱ κ.κ. Ἰωάν. Λ. Δημάρατος, διὰ ΗΠΑ ὁ κ. Κων)νος Π. Νικολόπουλος καὶ διὰ Γλυφάδαν Ἀττικῆς μετατεθεὶς ὁ ταμειακὸς κ. Δημήτριος Α. Στεφάνου.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ — ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

—Ο κ. Κων. Ζακόπουλος ἐγένετο εὐτυχῆς πατὴρ ἄρρενος τέκνου, ὁμοίως καὶ οἱ κ.κ. Θωμᾶς Πάντος καὶ Δημ. Νοῦτσος, καὶ ὁ κ. Χρήστος Φράγκος ἐκ Φούρκας διδύμων ἄρρένων. Θηλέων δὲ οἱ κ.κ. Ἀριστείδης Κάντας καθηγητῆς. Θωμ. Νίτσας, Γρηγόρ. Β. Βαγενῶς καὶ Νίκος Τασιοῦλας.

—Τὴν 20.10.68 ὁ ἐξ Ἑλιορράχης κ. Ἀπόστολος Καρρᾶς ἐγένετο ἀνάδοχος τῆς κορούλας τοῦ κ. Βασιλείου Παρασκευᾶ πράκτορος Κ.Τ.Ε.Υ.Λ. Κονίτσης χάρις εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα Παναγιώτα. Τὴν δὲ 28.10.68 ὁ κ. Χρήστος Μίχος ὑπάλληλος Δ.Ε.Η. ἐγένετο ἐπίσης ἀνάδοχος τοῦ υἱοῦ τοῦ συναδέλφου του κ. Ἀθαν. Λούδα ὀνομάσας αὐτὸν Δημητράκην.

Ὁ κτηνίατρος κ. Ἡλίας Μάνης ἐγένετο εὐτυχῆς πατὴρ ἄρρενος τέκνου, ὁμοίως καὶ ὁ κ. Νικ. Σιώρος ὑπάλληλος ΟΤΕ· ὁ δὲ κ. Λεωνίδας Νικολάου θήλεος.

ΓΑΜΟΙ — ΜΝΗΣΤΕΙΑΙ

Ἐτελέσθησαν ἐνταῦθα τὴν 5.10.68 οἱ γάμοι τοῦ κ. Γεωργίου Νίκου μετὰ τῆς δίδος Οὐρανίας Στέφου ἐκ Καλλιθέας καὶ τὴν 10.11.68 τοῦ κ. Ἀποστόλου Μέλῃ ἐκ Δολιανῶν μετὰ τῆς δίδος Ἀντιγόνης Γκίκα ἐξ Ἀνω Κονίτσης.

Καὶ εἰς Πύργον ἐτελέσθησαν τὴν 6.10.68 οἱ γάμοι τοῦ κ. Γεωργίου Τζιάμου ἐκ Καστανέας μετὰ τῆς δίδος Εὐτυχίας Ρούση.

—Ἀντήλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου ὁ ἐξ Ἀμαράντου καὶ εἰς Λονδίνον διαμένων κ. Θωμᾶς Ζακόπουλος μετὰ τῆς δίδος Κασσιανῆς Π. Ζαχαράκη, ὁ κ. Γεώργιος Π. Νικολόπουλος μετὰ τῆς δίδος Χαρικλείας Χ. Ἀνδρέου, καὶ εἰς Ἰωάννινα ὁ ἐκ Βουρμπιάνης κ. Σπυρίδων Ν. Τσουνῆς μετὰ τῆς δίδος Βούλας Τόζιου.

Ἐτελέσθησαν ἐν Κονίτῃ τὴν 12.12.68 οἱ γάμοι τοῦ κ. Κων. Παπαγεωργίου ἐκ Μολίστης μετὰ τῆς ὁμοχωρίου του δίδος Ταρσούλας Λέτσιου. Τὴν δὲ 26.12.68 ἐτελέσθησαν οἱ ἐξῆς γάμοι: Τοῦ κ. Γεωργίου Π. Νικολοπούλου μετὰ τῆς δίδος Χαρικλείας Χ. Ἀνδρέου, τοῦ κ. Νικολάου Ἰ. Χατζηρούμπη μετὰ τῆς δίδος Παναγιώτας Β. Λώτου, τοῦ κ. Χριστοδούλου Θ. Τσαλιαμάνη μετὰ τῆς δίδος Ἑλένης Κωνσταντινίδου ἐκ Καβάλλας, τοῦ κ. Χρήστου Β. Γαϊτανίδου μετὰ τῆς δίδος Μάρθας Προδρ. Κυρτζόγλου, καὶ τοῦ κ. Προδρόμου Καβελίδου μετὰ τῆς δίδος Σοφίας Φατέ.

Ὁ κ. Κων)νος Α. Νίτσας καὶ ἡ ἐξ Ἑλιορράχης (ἀφίχθῃσα ἐξ Αὐστραλίας) δις Ἑ-

λένη Τούσια ἀντήλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου.

Ὁμοίως ἐξ Ἀθηνῶν ἀνηγγέλθησαν οἱ ἀρραβῶνες τοῦ κ. Ἰωάννου Α. Νικολοπούλου μετὰ τῆς δίδος Χρηστίνας Πουλαρά.

ΑΦΙΞΕΙΣ — ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Ἀφίχθησαν ἐκ Δ. Γερμανίας οἱ κ.κ. Χαρ. Ἐζνεπίδης, Κων. Πάντος καὶ ἄλλοι συμπατριῶται. Ἐξ Ἀθηνῶν οἱ κ.κ. Ἰωάννης Κυρίτσης, Ἀνδρέας Ἀναγνωστόπουλος δημ)λος, Παπᾶ Παῦλος Παπαθεμιστοκλέους, Κων)νος Νικολόπουλος, Χρήστος Ζαφειρόπουλος μετὰ τῆς κυρίας του Ἀννούλας, Ἰωάν. Τσαρούχης, Γεώργιος Παπακώστας διὰ Βούρμπιανην κ.ἄ. Ἐκ Θεσσαλονίκης ἀφίχθησαν οἱ φοιτηταὶ κ.κ. Βασίλειος Κουκέσης καὶ Βασίλειος Τσαρούχης. Ἀνεχώρησεν ἐκ Βουρμπιάνης διὰ Θεσσαλονίκην ὁ κ. Βασίλειος Τράντας.

—Ὁ κ. Δημήτριος Πούλιος, ἐκτὸς τοῦ γνωστοῦ ἐστιατορίου εἰς τὴν Κόνιτσαν ἤνοιξε καὶ νέον κατάστημα νεωτερισμῶν καὶ ψιλικῶν.

—Τὴν 2.12.1968 διεξήχθη εἰς Κόνιτσαν ἔρανος ὑπὲρ Ε.Ε.Σ. συγκεντρώσας τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 10.065.

—Ἀποπερατώθη δι' ἐπιμελημένης ἐργασίας ἡ λιθόστρωσις τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Κεντρικὴν πλατεῖαν μέχρι Πνευματικῆς Στέγης.

—Διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ τμήματος τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Γεφύρας — Βουρκοποτάμου μέχρι Βουρμπανιάτικου, διετέθη τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 75.000.000.

—Τὴν 4.12.1968 ἐδόθησαν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Β' Δημοτικοῦ Σχολείου Κονίτσης ὑπὸ τῶν κ.κ. Γεωργίου Ἀναστασοπούλου, μεράρχου διοικητοῦ Δ)νσεως Χωρ)κῆς Κονίτσης καὶ Ἀθ. Παναγοπούλου ὑπομοιράρχου, Δ)ντοῦ Ἀστ. Τμήμ. Κονίτσης, μαθήματα Πολιτικῆς Ἀμύνῃς (προφυλάξεως τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ εἰς περιστάσιν πολέμου). Μὲ τὸ αὐτὸ περιεχόμενον ὠμίλησεν τὴν 8.12.1968 καὶ ὁ κ. Κ. Καλαϊντζῆς, ἱατρός.

—Ἀφίχθη καὶ ἀνέλαβε καθήκοντα ὁ νέος Στρ. Διοικ. Κονίτσης ἀντισ)ρχης κ. Γ. Σφακιανάκης.

—Ἀπεφοίτησαν αἱ συμπατριώτισσαι Μιράντα Καρατζήμου, Ἑλένη Τζιάλλα καὶ Ἑλένη Ντεντοπούλου, νηπιαγωγοί.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Ἀπεβίωσαν τὴν 29.9.68 ἡ Ἑλένη Θ. Ντάμα, ἐτῶν 63. Τὴν 3.10.68 ὁ Παναγιώτης Γ. Χρηστίδης, ἐτῶν 75, καταγόμενος ἐκ Χιονιάδων. Τὴν 22.10.68 ἡ Χαρίκλεια χήρα Σωτ. Σέττα, ἐτῶν 87. Τὴν 13.11.68 ὁ Κοσμᾶς Ν. Βαδάσης, ἐτῶν 65 καταγόμενος ἐξ Ὁξυᾶς. Τὴν 24.11.68 ἡ Δημητρούλα Δ. Παπακώστα, ἐτῶν 82 ἐκ Χιονιάδων. Καὶ τὴν 28.11.68 ἡ Ἀγγελικὴ Μιχ. Ζώη, ἐτῶν 88.

Τὴν 1.12.68 ἀπεβίωσεν ἐνταῦθα εἰς ἡλικίαν 65 ἐτῶν ὁ Βασίλειος Π. Καμάνας καὶ τὴν 7.12.68 ἀπεβίωσεν ὁ Ἀθανάσιος Πάντος ἐτῶν 70.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Σημ. Οί επιθυμούντες νά συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν κατωτέρω κατάλογον παρακαλοῦνται νά ἀπευθυνθοῦν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Νίκος Ἀργιάννης, Ἀσκληπιοῦ 7, τηλ. 611. 417
Νικόλ. Καζαμίας, Μπενάκη 24, τηλ. 627-725
Ἰωάν. Γ. Λυμπερόπουλος, Ἀλεξ. Σούτσου 5, τηλ. 613-661.
Ναπολέων Μπάρκης, Ἀκαδημίας 63, 632-595
Νίκος Πύρρος, Ἐμμ. Μπενάκη 8 τηλ. 315-130
Πέτρος Φρόντζος, Λυκούργου 14, τηλ. 526-611
ω. Ἀδαμαντίδης, Γ. Σταύρου 6, τηλ. 317-669

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Γεώργιος Γάκης, Παθολόγος - Ρευματολόγος, Καρυάδου 3, τηλ. 719-746
Εὐάγγελος Γεωργίου, Παθολόγος, ΚΠόλεως 55, Συν. Παπάγου, τηλ. 651-072
Νικόλ. Γιάκας, Παθολόγος - Καρδιολόγος, Στουρνάρα 49α, τηλ. 634-470, οἰκία: 651-498
Παντελής Γιαννούλης, Καρδιολόγος, Ε. Ἀντωνιάδου 1, τηλ. 815-850
Βασ. Γκατσόπουλος, Καρδιολόγος-Παθολόγος, Κασσαβέτη 7 Κηφισιά, τηλ. 8-012-707
Φώτιος Γουσγούνης, Παθολόγος, Σόλωνος 116, τηλ. 616-563
Νικόλ. Γράβος, Καρδιολόγος, 28ης Ὀκτωβρίου 242, τηλ. 813-664
Ἀριστοτέλης Ζακόπουλος, Μαιευτὴρ, Βασ. Φρειδερίκης 40, Περιστερί, τηλ. 571-612
Πλάτων Κεχαγιᾶς, Παθολόγος, Διγενῆ Ἀκρίτα 15, τηλ. 641-872
Χαρ. Κούσιος Παθολόγος, Πατρ. Ἰωακείμ 45, τηλ. 722-507
Μιχ. Μηλίγκος, Παθολόγος, Καρδιολόγος, Σκαλιστήρη 18, τηλ. 874-568
Φώτης Μπαρᾶς, Μαιευτὴρ-Γυναικολόγος, Ὀμήρου 58, τηλ. 623.210
Ἀνδρέας Μπούζας ὀφθαλμίατρος Σκουφᾶ 59 τηλ. 611.172
Ἰωάννης Παπαδημούλης, Παθολόγος—Ἀναισθησιολόγος, Ζήνωνος 21, τηλ. 521-664
Νικόλαος Τράντας, Ὀφθαλμίατρος—Υφηγητ., Γ' Σεπτεμβρίου 47, τηλ. 812—717
Βασίλειος Χρήστου, Ἀκτινολόγος, Κανάρη 19, τηλ. 611-391
Χρήστος Χρήστου, Χειρουργός, Λιβίνη 4 (τέρμα Ἰπποκράτους), τηλ. 647-765
Τάκης Γούσιος, Ἰατρός—Χειρουργός Βασ. Σοφίας 37, τηλ. 716-090
Ζήσης Παπαγεωργίου, Παθολόγος—Καρδιολόγος, Κύπρου 72, τηλ. 845-593
Κώστας Ζέρβας, Παθολόγος—Καρδιολόγος, Ἀραχώβης 16, τηλ. 630-783

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀρ. Πύρρος, ὁδὸς Μπότσαρη
Νικ. Πύρρος » »
Σερ. Φράγκος » Καπλάνη
Κώσ. Φρόντζος » Μπότσαρη
Κώσ. Λαζαρίδης » 28ης Ὀκτωβρίου 75

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Μερόπη Ἀδαμαντίδης, Ρόδου 43, τηλ. 874-702
Εὐάγ. Αλεξιάδης Δημοκρίτου 1 τηλ. 613-508
Φούλα Κρέμου Βουκουρεστίου 20. Τηλ. 611.786
Κ. Φλῶρος, Χαρ. Τρικούπη 65, Τηλ. 625 177
Π. Ο. Λ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ—ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΑΘΗΝΩΝ κ.λ.π.
Λέανδρος Γερωντάκης, ἀρχιτέκτων, Βασ. Σοφίας 133, τηλ. 662-893
Πέτρος Μπάκας, πολ. μηχανικὸς, Βεραντζέρου 22, τηλ. 531-428
Γεώργιος Ράγκας, Πολ. μηχανικὸς, Σωκράτους 59, τηλ. 520-719
Γκόσιος Ὀρέστης, πολ. μηχανικὸς, Πλ. Ὁμονοίας 9, τηλ. 529-637
Κων)τῖνος Τσίλης, πολ. μηχανικὸς, Ἀριστείδου 10, τηλ. 234-225
Χρήστος Φλῶρος, μηχανολόγος—ἠλεκτρολόγος, Γραβιάς 16, τηλ. 662-358
Τεχνικὸν Γραφεῖον Δ. Τσάνου, Σωκράτους 59 τηλ. 520-719
Τεχνικὸν Γραφεῖον, Ἐπαμ. Παπαχρήστου, μηχανικοῦ, Χαλκοκουνδύλη 36, τηλ. 533-821
Τεχνικὸν Γραφεῖον Θ. Μηλίγκου, τηλ. 363-145

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Ἰωάννινα», Ν. Τσάκας, Βερανζέρου 10, τηλ. 523-204
«Στάνλεϋ» Β. Ρόζος, Δ. Παγώνης καὶ Ε. Τσάνος, Ὀδυσσεύς 1, τηλ. 531-780
ΑΘΗΝΩΝ ΔΙΑΦΟΡΑ
«Νυφικὰ διάφορα», Βεατρίκη Τσαλαμάνη, Ἀγ. Μάρκου 10, τηλ. 224-486.
Βιοτεχνία Νεωτερισμῶν καὶ Εἰσαγωγῶν (Ἐσώρουχα—Δαντέλλες—Πλεκτὰ κ'λπ.), Μίλτος Ζαφείρης Ο.Ε., Ἀθηναῖδος 3, τηλ. 229-564
«Νεωτερισμοί» Ἀ)φοὶ Ζαφείρη, Κολοκοτρώνη 34δ, τηλ. 234-070

Κορνίζες—Πίνακες, Σδράβος, Βύσσης 21, τηλ. 314-264
Ραφεῖον: Φροντζὸς Φίλιππος, Λέκκα 3, τηλ. 236-328
Εἰσαγωγῶν: Εἶδη Γυναικεῖα, Φλῶρος Νικόλ., Εὐαγγελιστρίας 5, τηλ. 236-927
Λογιστικὰ: Νίκος Βρυζώνης, Ἐπιδαύρου 21, τηλ. 534-605
Ἐλαιοχρωματιστής: Ἀνδρέας Γκόντζος, Φωτομάρκα 49, τηλ. 917-892
Ραφεῖον: Νίκος Καρρᾶς, Φειδίου 2, Τηλ. 627-193
Εὐθ. Κήττας: Ἐμπορος ξυλείας ὁδὸς Δημοσθένους 69, τηλ. 529-538

ΙΑΤΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀθαν. Μανέκας, ὠτορινολαρυγγολόγος ὁδὸς Καραϊσκάκη
Ἀλ. Πηγαδᾶς, ὁδοντίατρος, Γιαλὶ—Καφενέ
Κων Κίγκας, » ὁδὸς Σαμοῦ λ
Δημ. Κήττας Παθολόγος 28 Ὀκτωβρίου 12 Τηλ. 82-52
ΔΙΑΦΟΡΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
Κώστας Γέγιος: Ἐστιατόριον «Ἡ Κόνιτσα» ὁδὸς Καραϊσκάκη 9